...Э ЗӨӨХЭ, ҺАЙРАМ ТОГТООХО ХҮДЭЛМЭРИДЭ БҮХЫ ХҮСЭЕЭ ТАБИХА

...ин, Зэдын, Баргажанай үйлэдбэриин управленинүүдэй олохон ажахынуудта кукурузашадай звено бүридхэгдөөгүй байһаар, наг ...эдэнэгүй. Энээн тушаа яаралтай хэмжээ абахаар болоо.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 70 (10131) | 1963 оной мартын 23, суббото | Сэн 2 мүнгэн

* * *

...ЗАШАД! Уялгатнай ...жаллахал хэрэгтэй

...шаг шэмые ...олоон жэлэй ...алтатайгаар ...уа нэн тү- ...а, саахарай ...хэ мэтэ үнэ- ...ые ехээр та- ...аса абаха ... энэ жэлэй ... республи- ...орнууд болон ... зүблөөн ... һэн. Теэд ... ургамалнуу- ... ургуулхада ...лангаяа наг ...эргтэй гэжэ ...жэ болон-

...убликын суута ... Николай ... Дамба Жа- ... Гонсорунов, ... Цыдыптаров, ... Дампилов бо- ...рилгадаа эр- ...жэ, поли дээ- ... ехээр гарга- ... тэрэнээ һай- ... дэбтээжэ, та- ...алтай. Тиигэ- ... жэлһээ жэл ...ии, бусад ур- ... баян ургаса ...

... областиин ...вхозой соло- ... нүхэр Жир- ...ээр эдэ үнэтэ ... имагтал ма- ...н хүсөөр, бар ...үй ургуулха ... бүхы орон ...эржэ, яһала ...нуудые олгоо. ... манай респуб- ...ые үргэнөөр ... байха юм. ...зой кукуруза- ... Кондратюков, ...д энэ үүсхэ- ...үүлэн дэмжэ- ... жэлдэ буур- ...зын, горохой ...ажа шадаа.

... управлени- ...нигуудай, тэн- ...уудай секре- ...хан Москва ...һон зүблөөн ... Жирнов үгэ хэ- ...һожоруулагда- ...дай кукуруза- ...ахарай свёкло, ...эхэ мэтэ ур- ... тарилсахада ...хникэ бүтээсэ ... хэрэглэгдэнэ, ...эсэ дээшэлнэ ...он тэмдэглэһэн

...ршэл байгша ...нөөр хэрэглэг- ... Республикын ...уудай, куку- ...үблөөн дээрэ ...ээ Николай ... звеногойнгоо ... уялга абаа

... абаха гээшэ- ...лмэриин миил ... юм. Тэрэнээ ... бэелүүлхын ...риин ехэхэн ...эргтэй. Мүнөө ...а һайса бэл- ...эрээ наг шэб- ...ад, үрэһэ хү- ...на, зэмсэгүү- ...лэн болгоод ...уд олон.

... кукуруза, го- ... свёкло, бобы ...дхэл респуб- ...өөл хангал- ... ябуулагдажа ...гаяа наг шэб- ...гдэнэ. Үнгэ- ... октябрь һара- ...ургаан һара ... үнгэрбэшье ку- курузашадай звенонууд поли дээрээ наг шэбхэ гаргаха түсэбөө миил 20 процент дүүргээд байна. Наг шэбхэ зөөлгэ Хяагтын, Хориин, Зэдын, Баргажанай үйлэдбэриин управленинүүдэй ажахынуудта илангаяа хангалтагүй байна.

Хориин үйлэдбэриин управлениин совхоз, колхозууд эдэ үнэтэ ургамалнуудай тарилгада муугаар бэлдэжэ, жэлһээ жэл бүри биратай ургаса абажа шаданагүй. Мүнөө жэлдэшье тэдэнэр урдынгаа алдуу эндүү дабтаһаар. Тус управлениин адуу малаар олон Хэжэнгын совхоз, «Коммунизм», «Победа», «Дружба» колхозууд мүнөө хүрэтэр кукурузашадай звенонуудые хүсэд бүридхөөгүй, наг шэбхэ ёһоор зөөжэ эхилээдүй байна. Эдэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд наагуураа эдэ ургамалнуудые тариха тухай гоё гоёор хөөрэлдөөд лэ, саагуураа тэрээндэ ямаршье анхарал табинагүй. Эдэ бүгэдые хаража, мэдэжэ байгаад Хориин үйлэдбэриин управлениин хүтэлбэрилэгшэд (начальник нүхэр Игнатьев, гэндэхи парткомой секретарь нүхэр Ренчинов) бодото хэмжээ абангүй, хайран сагаа миин алдажа байна.

Хабарай эхин һара дүүрэхэ тээшээ дүтэлжэ, тарилгын хүдэлмэри газаа орожо ерэбэ. Тиин кукурузашадай хэхэ ажал айхабтар ехэ. Ушар иимэһээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд үдэр, саг гээнгүй кукурузашадай оньһожоруулагдаһан звенонуудые хүсэдөөр бүридхэжэ, трактор болон бусад зэр зэмсэгүүдээр хангажа, кукуруза, горох, саахарай свёкло, бобы гэхэ мэтэ ургамалнуудые тарихаар хараалжа, тусхай түсэб, даабаридань хүргэхэ уялгатай. Илангаяа наг шэбхэ гаргаха талаар яаралтай хэмжээ абаха шухала. Эдэ үдэрнүүдтэ колхоз, совхоз бүхэндэ хүсэд оньһожоруулагдаһан тракторна колоннонууд эмхидхэгдэжэ, кукуруза, саахарай свёкло, горох тариха газарта шэбхэ ехээр зөөгдэхэ ушартай.

Тэрэшэлэн горох, саахарай свёкло, кукуруза тариха машина, сеялкэнүүд наринаар заһабарилагдажа дүүрэхэ, тарилга хэхээр тааруулагдаха зэргэтэй.

Үйлэдбэриин управлениүүдэй, колхоз, совхозуудай агрономууд оньһожоруулагдаһан звенонуудай гэшүүдые тэжээлэй эдэ үнэтэ ургамалнуудай баян ургаса хангахаар агротехникэтэй тодорхойгоор танилсуулха, полиин агропаспортнуудые табижа үгэхэ үүргэтэй. Мүн үрэһэ хүрэнгэ тарилгада бэлдэгдэхэ, минеральна үтэгжүүлгэ абтаха ёһотой.

Кукурузашадай звенонуудай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэдэнэй эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха, хээрэ байха байра түхеэрхэ тушаа яаралтай хэмжээ абаха гээшэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна организацинуудай нангин уялга мүн.

НҮХЭД КУКУРУЗАШАД! Абаһан уялганууднай ехэ. Тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэхын, хабарайнгаа тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлдэхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдогты!

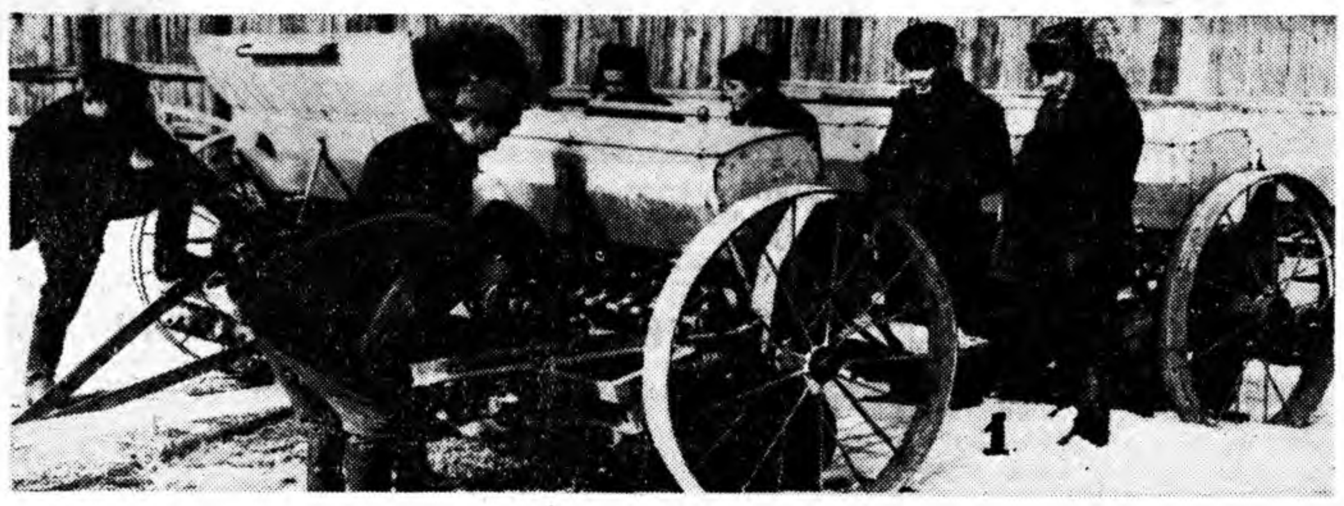
...СС-ай мэдээсэл

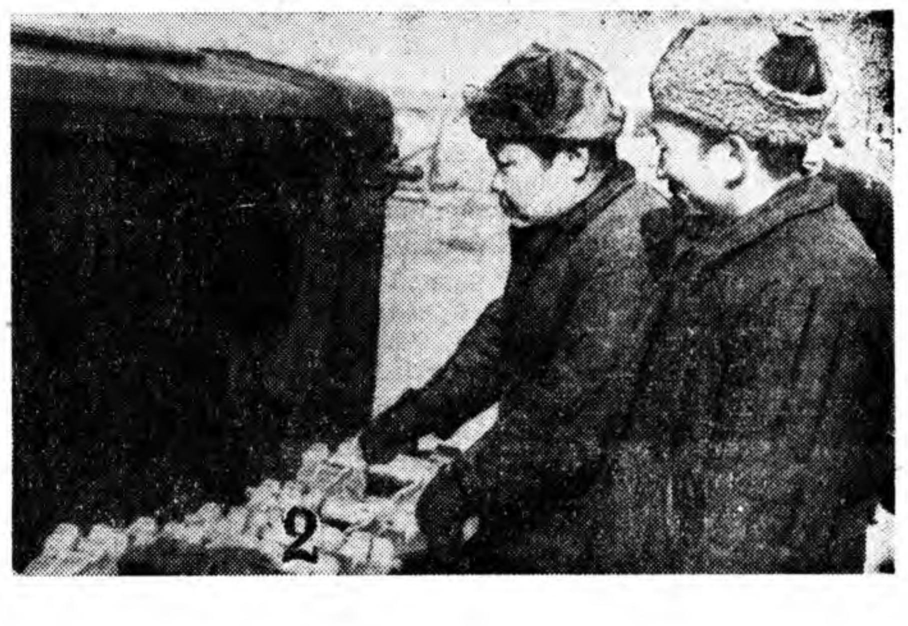
...мос-13" ниидэжэ ябана

...рон дабшадаг ...жэ ээлжээтэ хэ- ... оной мартын ... Союзда табиг- ...мартын 16-да ...һон програм- ...уулинай дай- ... шэнжэлхын ...болохо научна ...эл одон дээрэ ...эмэл одон га- ...утын турша ...рай нюрууһаа ...апогей) — 337 ...эн дүтэнь (пе- ...лометртэ, экваторһаа 64 градус 58 минута һөөлжүүгээр ниидэхэ байна.

Научна аппаратураһаа гадна, хэмэл одон дээрэ 19,995 мегагерцын частота дээрэ хүдэлдэг радиопередатчик, замыень хэмжэхэ радиосистемэ, мүн приборнууд болон научна аппаратурын хүдэлмэри тухай мэдээнүүдые газарта дамжуулха радиотелеметрическэ оньһо түхеэрэлгэ бии.

Одон дээрэхи аппаратура гэмгүй һайнаар хүдэлнэ. Абтаһан мэдээнүүдые согсолонтоололгын түб шэнжэлжэ байнхай.

Партийно-гүрэнэй хиналтын комитедтэ туһалха бүлэгэй постнуудай гэшүүд хабарай тарилгада бэлэдхэлые наринаар шалгажа, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдые абажа байнхай. Техникэ шалгаха комиссиин гэшүүд заһабарилгаһаа гараһан селлкэнүүдые «Коммунизм» колхоздо (Хориин управлени) үзэжэ байна. (Нэгэдэхи зураг). Мүн тэдэнэр тракторай мотор хэр һайнаар хүдэлнэб гэжэ шалгаба. (Хоёрдохи зураг). Наада таладань тус колхозтой мүрысэдэг «Победа» колхозой МТМ-е даагша нүхэр Хандамаев.

Б. ГЫЛЫКОВЭЙ фото.

Шэнэ Бэрээнэй поли дээрэ

Эдэ үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин «Гигант» колхозой таряалан, сабшаланда хэзээ хэзээнэйхиһээ шууяа шааяатай. Үүрэй сайхаһаа үдэшын боро хараан болотор трактор, машинануудай хүнхинөөн таһалгаряагүйгөөр дуулдана. Наг шэбхэ шэрэһэн «Беларусь» тракторнууд, силос, һолоомо шэрэһэн автомашинанууд гүүртэ, отаранuудай дундуур иишэ тиишээ ябажал байна. Шэнэ жэлдэ шэнэ зорилгонуудые урдаа табиһан Шэнэ Бэрээнэй колхозник, механизаторнууд ажал хүдэлмэреэ шэнэдхэн, түүхэтэ долоон жэлэй табадахи жэлдэ хүдөө ажахын продукци бүри ехээр абахын түлөө тэмсэжэ байна.

Колхозой эгээл бэрхэ механизатор, коммунист Павел Заиграевай хүтэлбэрилдэг тракторна бригадын 30 гаран гэшүүдтэй коллектив мүнөө коммунис ажалай бригадын нэрэ зэргын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидээд, ажал хүдэлмэреэ шэнэ эрилтын ёһоор эмхидхэжэ байнхай. Тус бригада мүнөө жэл мянга шахуу га шэнэ, залууг газарые элдүүрилжэ, тарилгынгаа талмайе 2700 гектарта хүргэхэ, силос дарадаг ургамалнуудые ехээр таридаг болохонь. Тарилгынгаа талмайе иигэжэ үргэдхэхэтэйгөө хамта, Шэнэ Бэрээнэй механизаторнууд ороохо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхэ талаар ехэхэн хэмжээ абажа байна. Тарилга хэхэ газараа һайнаар үтэгжүүлжэ, уһалжа, зүбөөр элдүүрилһэнэй ашаар эндэхи механизаторнууд гектар бүриһөө 11—12 центнер ороохо таряа, 200 центнер кукурузын набша ногоо хуряаха гэжэ хараална. Тэдэнэй энэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхэ байһаниинь лабтай.

Һүүлэй жэлнүүдтэ нүхэр Заиграевай даадаг бригада ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, муу бэшэ ургаса хуряадаг болоһон. Үнгэрэгшэ жэлдэ тус бригада га бүриин 10 гаран центнер ороохо таряанай ургаса хуряажа, өөрын һайн шанартай үрэһэ хүрэнгэтэй болохоһоо гадна, ниитынгээ адууһа малые хара таряагаар, обёосоор элбэг хангаһан байха юм.

Гэбэшье нёдондо шэнэ бэрээнэйхид кукурузын баян ургаса ургуулжа шадаагүй. Хуушанайнгаа алдууе дабтахагүйн тула тэдэнэр кукурузын баян ургаса хуряажа, үнеэн бүхэндэ 10 гаран тонно силос дараха гэжэ шиидээ. Иигэжэ Шэнэ Бэрээнэй механизаторнууд «Бурхада» гэжэ уһалагдадаг, үрэжэлтэй газарта 200 гектар кукуруза тарихань. Мүнөө эндэ кукурузашадай хоёр звено эмхидхэгдэжэ, даажа абаһан участогуудаа үтэгжүүлжэ эхилээ.

Колхозой кукурузашад тарилга хэхэ газараа, машина, тракторнуудаа даажа абаад, түхэреэн жэл соо хүдэлдэг болоо. Тэдэнэй ажалай түлөөһэн абаһан ургасынь зэргээр үгтэдэг болонхой. Тиин мүнөө кукурузашад даабарита хүдэлмэридөө ехэ харюусалгатайгаар хандана. Дүй дүршэл ехэтэй механизаторнууд Василий Хусаинов, Георгий Ширинкин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг кукурузашадай звенонууд поли дээрэ һайрам тогтооно, наг шэбхэ гаргана. Эдэ звенонууд тракторнуудаа дүүрэн хүсөөрнь ашаглажа, үдэр бүри тус тустаа 20—20 тонно наг шэбхэ гаргана.

Кукурузашад даажа абаһан газарайнгаа гектар бүридэ 25—30 тонно наг шэбхэ гаргаха, газараа хабар, зундаа һайнаар уһалхаар хараалантай. Газараа уһалхадань кукурузашадта луговодууд ехэ туһаламжа үзүүлхэ байна. Колхоздоо суутай, үнинэй луговод, пенсионер Иван Степанович Шитин кукурузын участок дээрэ һайрам тогтооно. Үнгэрэгшэ жэлдэ пенсионер Павел Васильевич Тютрин даажа абаһан 40 гектар сабшалан дээрэһээ 12 центнер һайн шанартай үбһэ ургуулжа абаһан юм. Харин 1963 ондо энэ бэрхэ үбгэн луговод уһалагдадаг газараа үшөө 30 гектараар үргэдхэхэ зуураа, ногооной ургасые 1,5 дахин дээшэлүүлхэ уялга абанхай.

Шэнэ бэрээнэйхид ороохо таряанай баян ургаса хуряадаг болохын тула иигэжэ тэмсэжэ байна.

В. Жигжитов,
манай тусхай корр.

ХОЁР ОНДООГООР ХАНДАХАДА...

Үнгэрһэн 1962 ондо Бэшүүрэй «Рассвет» колхоз ажахыгаа саашадань хүгжөөлгөөр зарим тэды амжалта туйлаа. Эндэ 3290 га шэниисын талмайһаа гектар бүриин 12 центнер ургаса хуряагдажа, 8000 центнер эрхим шанартай ороохон гүрэндэ худалдагдаа. Газар ажалһаа 182770 түхэриг олзо доход абаха түсэбтэй байһан аад, 184496 түхэриг абаа.

Теэд энэ колхоз бүхы хахалагдадаг газарһаа үшөө үндэр баян ургаса абаха арга боломжотой байһан аад, тэрэнээ хүсэд хэрэглэжэ шадаагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Хэрбээ агротехническэ арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ, һайн шанартай хүрэнгэ саг болзортонь тарибал, Бэшүүрэй үрэжэл ехэтэй газарһаа гектарай 12 центнер абтахагүй, харин доодо захань гектар бүриин 18—20 центнер ороохон хуряагдаха байгаа гэжэ эндэхи колхознигууд тэмдэглэдэг. Тэрэнһээ гадна саахарай свёклоһоо түсэбэй ёһоор 95.200 түхэриг олзо доход абаха аад, оройдоол 69.936 түхэриг абтаһан байха юм. Саахарай свёкло ургуулха талаар эндэхи хоёр бригада абаад, жэшээлжэ үзэбэл: 1-дэхи бригада 30 га плантациһаа 510 центнер свёкло хуряагаа гэхэ гү, али гектар бүриин 17 центнер, тиихэдэнь 6-дахи бригадынхид баһал 30 гектар талмайһаа 4200 центнер свёкло хуряагаа. Энэнь гектар бүриин 140 центнер болоно. Эдэ хоёр бригадын элдүүрилдэг газар адли шанартай юм. Теэд тэдэнэр хоёр ондоо ургаса ургуулаа. Шалтагаан юуб гэхэдэ, 1-дэхи бригадынхид свёклынгоо талмайн га бүридэ 20—25 тонно наг шэбхэ гаргахын орондо оройдоол 2 тонно шахуу гаргаа, зуруудхоорондын элдүүрилгэ хайша хэрэгээр үнгэргөө. Гүрэнһөө худалдажа абтаһан минеральна үтэгжүүлгэ поли дээрэ гаргагдаагүй. Тэрэнһээ гадна энэ бригадынхид өөһэдынгөө үмсын ажалда анхаралаа табяад, хамтын ажалда хойрогоор, хайша хэрэгээр хандадаг байгаа, ажалайнь журам һула. Хүршэ XXI партсъездын нэрэмжэтэ болон «Победа» колхозой гектар бүриин дунда зэргээр 130 центнер саахарай свёкло ургуулаад байхада, тус колхоз 75 центнер хуряагаа.

Колхоздо 6 кукурузашадай звено бии, теэд ажалайнь дүн хаража үзэбэл, баһал ондо ондоонууд. Нестеровэй звено 100 га талмайһаа гектар бүриин 70 центнер ногоон набшаһа хуряагаа, тиихэдэ Афанасьевагай звено 128 га талмайһаа гектарай 600 центнер кукурузын ногоон набшаһа ургуулһан байха юм.

Тус колхоз 1962 ондо мал ажалһаа олзо доход урда жэлэйхидэ орходоо 113.981 түхэригөөр багые абаа. Эндэ доторой арга боломжонууд үшөө хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Жэшээнь, 1954 ондо энэ колхоз бүхыдөө 305 үнеэдтэй байбал, мүнөө 380 үнеэдтэй болоо гэхэ гү, али 9 жэлэй туршада оройдоол 75 толгойгоор нэмэгдээ. Тиихэдэ мүнөө болотор үрэжүүлэгдээгүй. гунжа, дүнжэнүүд олон.

Долоон жэлэй түсэбэй табадахи жэлдэ энэ колхоз доторой арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ, абаһан социалис үндэр уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ аабза гэжэ найдагдана.

Д. Цыденжапов,
манай корреспондент.

СЭВ-эй ажал ябуулгатай хариин студентнүүд танилсана

Ази, Африкын оронуудһаа ерээд Москвагай дээдэ һургуулинуудта һуража байһан бүлэг студентнүүд экономическа асуудалнуудаар болоһон семинарта хабаадаа. Гадаадын оронуудай арадуудтай хани барисаа байгуулха байшан энэ семинар эмхидхэһэн байгаа.

СЭВ дотор социалис оронуудай экономическа харилсаа яажа байгуулдаг тухай Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй секретариадай гэшүүдэй мэдээсэлнүүд шагнагдаа, Соведэй гэшүүн оронуудай арадай ажахын түсэбүүдые тааралдуулха талаар СЭВ-эй ажал ябуулга хаража үзэгдэһэн байна.

СЭВ-эй гэшүүн гүрэнүүдэй илангаяа Африкын болон Азиин хүгжэлтэ багатай оронуудта ехэ туһаламжа үзүүлдэг тухай семинарта хабаадагшад тэмдэглэһэн байна.

(ТАСС).

Хүдөөдэ соёл сурталай хүдэлмэри улам шангадхаха

ВОЛГОГРАД, мартын 21. (ТАСС). Хүдөөгэй соёл сурталай хүдэлмэриин асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тулада зональна зүблөөн мүнөөдэр эндэ нээгдээ. Астраханска, Белгородско, Волгоградска, Воронежско, Куйбышевска, Курска, Липецкэ, Орловско, Пензенскэ, Саратовска, Тамбовска, Ульяновска областьнуудай, Хальмагай болон Татарай автономито республикануудай түлөөлэгшэд энэ зүблөөндэ хабаадана.

«Партийна организацинуудай соёл сурталай хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай РСФСР-тэхи хүдөө ажахын талаар соёл сурталай таһагые даагша В. И. Степаков элидхэл хээ. Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэ эхилһэн байна.

Республикын колхоз, совхозуудай гүрэндөө мяха, һү, үндэгэ худалдаха нэгэдэхи кварталай түсэб хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухай

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

1963 оной мартын 20-ной мэдээн

Үйлэдбэриин управлени, район	Мяхан	Һүн	Үндэгэн
Баргажанай	50	60	119
Зэдын	102	57	71
Кабанскын	125	53	117
Хяагтын	69	57	82
Мухар-Шэбэрэй	78	59	85
Түнхэнэй	71	43	53
Улаан-Үдын	56	76	155
Хориин	80	49	83
Баунтын	68	97	—
Хойто-Байгалай	—	—	—

Үнгэрһэн арбан хоногто бүхыдөө 16005 центнер һүн гүрэндэ худалдагдажа, нэгэдэхи кварталай түсэбэй дүүргэлтэ оройдоол 8 процентээр дээшэлээ гэхэ гү, али кварталай түсэб 57 процентдэ хүрэбэ.

Кварталай дүүрэтэр миил 10 хоног үлөө. Һү һаалгые дээшэлүүлхэ хэмжээ һаалиин гүүртэ бүхэндэ абаха шухала.

ХОДОДОО АРАД ЗОНОЙ ДУНДА БАЙХА ЭРИЛТЭ
ПАРТИЙНА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЫН УРДА ТАБИГДА

(Н. С. Хру

КПСС-эй Буряадай обкомой промышленна бюро агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, эрхим агитаторнуудай семинар һаяхан үнгэргөө. Республикын промышленна ба барилгын предприятинуудай партийна организацинуудай эрхим агитаторнууд, агитколлективые даагшад семинарта хабаадаба.

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар эдэнэр ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг юм. Энээн тухайдаа семинар дээрэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэлдөө. Коммунис хүмүүжүүлгын хүдэлмэри оншотой һайнаар ябуулдаг, дүй дүршэлтэй агитаторнууд хэжэ байһан хүдэлмэри тухайдаа хөөрэбэ. Энээндэ хабаатай материал доро толилогдохонь.

ХҮНҮҮДЭЙ ҮҮСХЭЛ ЭДЭБХИ БАДАРУУЛДАГ ХҮСЭН

(Улаан-Үдын модоной заводой директор нүхэр Шапирай элидхэлһээ)

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулхын тулада ажахыгаа, тэрэниие ударидалгын, түсэблэлгын хэрэг саг үргэлжэ наринжуулан һайжаруулха шухала.

Энэ хадаа эдлэл хэрэгсэл болон мүнгэн сангые, байгаалиин баялигые тон зүбөөр ашаглаха, үлүү гаргаша хороохо зорилготой юм. Бага гаргаша хээд ехэ продукци абаха гээшэ социалис ажахын нангин хуули мүн.

Коммунизм хадаа ажалша олониитын зохёон байгуулхы ажалаар бэелүүлэгдэжэ байна. Тиимэһээ энэ ажал хэрэг эрдэм болбосоролгүйгөөр бүтээгдэхэ аал? Үгы!

Коммунизмын түгэс экономико байгуулхын тула манай арад айхабтар ехэ мүнгэ зөөри—миллион, миллиард түхэриг гаргашална. Арад зоной эды ехэ мүнгэ зөөриие обществодоо, совет хүн бүхэндэ ашатуһатайгаар хэрэглэхэ гээшэ ажахые эрхилэгшэдэй нангин уялга болоно. Энээниие хайшан гэжэ һайнаар дүүргэлтэйб? Эгээл иимэһээ экономико мэдэдэг эрдэм, ажахые эрхилхэ түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые шудалха хэрэгтэй ха юм. Манайда, Советскэ Союзда, үйлэдбэриин элдэб һалбаринуудай ажахые шадамараар, бэрхээр эрхилдэг гайхамшаг дүршэл бии болонхой.

Энэ асуудалаар өөһэдынгөө дүй дүршэл тухайда семинар дээрэ хэлэхэ хүсэлтэйб. Улаан-Үдын модоной заводто экономикын ба техникын эрдэм дэлгэрүүлһэнэй ашаар хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүдэй үүсхэл эдэбхи улам бадарна гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

1956 онһоо экономикын эрдэм шудалжа эхилһэн байгаабди. Тиихэ үедэ заводой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдһөө бүридэһэн экономикын эхин шатын кружок байгуулагдаа һэн. Энээндэ цехүүдэй начальнигууд, мастернууд, таһагуудай хүдэлмэришэд хабаададаг байба. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, ажалай нормо, тоо бүридхэл эмхидхэхэ, продукциин өөрынь үнэ тухай асуудалнуудые тэндээ хэлсэдэг байгаабди. Тиикэһэнэй ашаар цехүүд ба халаанудтамнай ажахын тоосоон нэбтэрүүлэгдэжэ эхилээ һэн.

Цехэй начальник бүхэн, мастер бүхэн хэхэ ажалыень тодорхойгоор харуулһан даабари һара бүри абадаг болоо. Коллектив бүхэнэй хүдэлмэришэдые тэрэ түсэбтэй танилсуулдаг, тэрэниие хайшан гэжэ дүүргэхэб гэжэ хэлсэдэг байба.

Ажахын тоосоо нэбтэрүүлһэнэй ашаар цехэй начальник бүхэн, мастер бүхэн хүдэлмэреэ шэнжэлэн хаража үзөөд, дутагдалнуудай гараа һаань, саг дары зайсуулха арга боломжотой болоһон байгаа гэжэ онсо хэлээ. Һара соо хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд тухайда халаануудай суглаан дээрэ тоосохо зуураа, мастер нэн түрүүн бэрхэшээлтэй, дутагдалтай участок элирүүлдэг юм. Ондоогоор хэлэбэл, ямар нэгэн зүйлэй продукци гаргаха түсэбөө дүүргээгүйн шалтагаанууд элирүүлэгдэжэ, мастер хадаа ажалаа бүри һайнаар эмхидхэхэ, дутагдалнуудаа зайсуулхын тула өөрынгөө халаанай хүдэлмэришэдые элсүүлдэг байна.

Ажахын тоосоо саашадань һайжаруулха зорилгоор 1962 оной апрель һарада заводой гол гол цехүүдтэ бүтээн гаргадаг шухала продукциин өөрынь үные үдэр бүри харуулдаг болоһон байгаабди.

Һүүлэй жэлнүүдтэ экономико шудалха кружогуудта һураһанай ашаар продукциин өөрынь үнэ үдэр бүри харуулдаг боложо шадаабди. Продукци бүтээхын тула хэгдэдэг гаргашануудые үдэр бүри харуулхада хүдэлмэреэ бүри наринаар шэнжэлхэ арга олгоо бшуу. Энээнэй ашаар дутагдалнууд саг дары усадхагдадаг болоо юм.

1961 онһоо манай заводой партийна организаци, дирекци бүхы хүдэлмэришэдөө, алба хаагшадые һургахын тулада экономикын эхин шатын һуралсал эмхидхээ һэн. Тиихэдээ бүхы хүдэлмэришэд, алба хаагшадые экономикын эхин эрдэмдэ һургаха, ажахыгаа түсэбэй ёһоор, социалис үйлэдбэриин мүнөө үеын эрилтын ёһоор эрхилхэ зорилго табиһан байгаабди.

Эдэ кружогуудай хэшээлнүүдые аша үрэ ехэтэйгээр, удха түгэлдэрөөр үнгэргэхые оролдодог һэмди. Үзэһэн материалаа һурагшадай толгойдоо хадуужа абаад, ажал хүдэлмэридөө хэрэглэхээр хэшээлнүүдые үнгэргэхэ гэжэ оролдодог байгаабди.

Хүсэһэн оролдоһондоо хүрөө гүбди гэжэ мүнөөдэр харахада, үшөө һанаһанда хүрөөдүй хабди. Гэбэшье оролдоһон оролдолгомнай хиидэ һалаагүй. Тон шухала асуудалаар хубилалта болоо. **Дааһан хэрэгтээ хүнүүд ондоогоор хандадаг болонхой.** Дутагдалнуудта, һалан муу ябадалда эбсэшэгүйгөөр хандадаг болообди. Гэхэһээ гадна хүдэлмэришэднай өөһэдөө үйлэдбэри һайнаар эмхидхэхэ арга оно, хэмжээ ябуулга һанамжалдаг, түүхэй эд болон түхеэрэлгэ һайнаар хэрэглэхэ, миин байха ябадал, гээлтэ хороолто хэхэ мэтын дутагдалнуудые усадхаха хэмжээ дурадхадаг болоһониинь юутэшьегүй.

Рама хэдэг хүдэлмэришэн В. П. Никифоров нэгэтэ хэшээлэй һүүлээр намда иигэжэ хандаба:

—Хюрөөдэгдэһэн богони материал зөөхэдөө автопогрузчигуудай аргагүй ехэ саг хаяна, тиигээд тэдэньшье ехээр гээгдэнэ, машина доро ороно. Эдэниие шэрэхын тула тусхай түхеэрэлгэ хэжэ болохогүй юм гү?

Иимэ түхеэрэлгэ — контейнер-хайрсаг хэхэ конструкци зохёожо, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэнь энэ хүндэ би туһалһан байгааб. Энээниие хэрэглэдэг болоһонһоо хойшо ажалай бүтээсэ хоёр дахин дээшэлээ. Тиигээдшье иимэ хюрөөдэгдэмэл материал шэрэхэдэ, тэдэнь унахаяашье, гээгдэхээшье болинхой. Иигэжэ нүхэр Никифоровай дурадхал заводоймнай ажалда хэрэглэгдэдэг болоо.

Бэлэн продукциин цехэй хүдэлмэрилэгшэдэй дурадхалаар хюрөөдэгдэмэл материал ябталха шэнэ арга хэрэглэгдэдэг болоо. Тиигээд ашаа тээлгэдэ вагонуудай зогсохо саг хороогдожо, яла түлэлгэ бага болоһон байна. Гадна складуудтахи хүдэлмэриһөө 4 хүн сүлөөлэгдөө. Эдэ бүгэдын ашаар 3590 түхэриг алмагдадаг болобо.

Материалаа арьбалжа, ехэ продукци гаргахын тула заводой коллектив ехэ юумэ хээ. Материалай байдаг складта модо багсаар ябталха технологи нарижуулагдаһан, модо хюрөөдэдэг цехтэ жэжэ тайрадаһануудһаа юумэ дархалха станогуудые нэмэжэ тодхоһон, модо болбосоруулха цехтэ модоной тайрадаһаар амһарта хэхэ хабтагайнуудые хайха хүдэлмэри эмхидхэгдэһэн байгаа. Заводто байһан бүхы үлэгдэлһээ хабтагаршье модо үлөөнгүй—бултыень хэрэглэхэ гэжэ шиидэнхэйбди. Энэ зорилго шиидхэжэ шадагдаа. Элдэб үлэгдэл—тайрадаһануудые амһарта хэхэ хабтагай болгохо хүдэлмэри эмхидхэгдэнэй. Иимэ дурадхалнуудые нэбтэрүүлһэнэй ашаар жэл соо 15 мянган түхэриг олзо ороно орохо болоно.

Заводтомнай үйлэдбэри нарижуулан һайжаруулха дурадхал, түрүү арга нэбтэрүүлэгдэжэл байдаг. Саашадааньшье үргэнөөр хэрэглэгдэхэ байха.

Эдэ бүгэдэ хадаа манай арга боломжые хизаарланагүй. Эдэниие бүрин хэрэглэхэ хэмжээнүүд саашадааньшье абтаха юм. Экономикын эхин һуралсалай кружогуудта ябажа олоһон эрдэмнай бидэнэй хүдэлмэридэ, шэнэ арга боломжо элирүүлхэ хэрэгтэмнай туһалха байха. Иигэжэ хүдэлмэришэдэй үүсхэл эдэбхиие бадаруулан хүдэлхэдөө урдахи зорилгонуудаа дүүргэхэ байһамнай лабтай.

Арга боломжоёо хүсэд хэрэглэхэ

(Локомотив-вагон заһабарилгын заводой үрэмдэгшэ А. В. ГРЕХНЁВАГАЙ үгэһөө)

Хэрэглэгдээгүй арга боломжо предприяти бүхэндэ хэдышье бии гээшэ. Коммунис ажалай нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ байһан манай заводой хүдэлмэришэд энээн тухай бодожо ябадаг байха. Бишье арга боломжоёо хүсэд хэрэглэхэ тухай үнинэй бодомжолдог байгааб. Харахадамни, ажалай нормо зарим ушарта багаар хараалагдаад, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тойбо татадаг байба. Жэшээнь, нэгэ деталь хэхэдээ гаргаха сагай нормые хороогоо һаа, ямар ехэ нөөсэ гарахаб.

Эгээл иимэһээ нэгэ деталь үрэмдэхэдөө 3 минута гаргадаг һаа, 2,5 минута соо тэрэ хүдэлмэреэ дүүргэхэ дурадхал оруулһан байгааб. Иигэжэ туршалтын нормо цехэй хүтэлбэрилэгшэдтэ дурадхагдаһан юм. Энээниие туршаха сагай дүүргэжэ һайн байһанаа харуулхадань, туршалгын нормые техническэ нормо болгохо туйлтатайгаар цехэй хүтэлбэрилэгшэдтэ мүн лэ хандаһан байгааб. Минии дурадхал абтаа һэн. Энээниие нэбтэрүүлһэнэй ашаар манай заводто хүдэлмэриин саг гээхэ ябадал хороогдоһон байна. Мүнөө заводой 800 шахуу хүдэлмэришэд энэ үүсхэл дэмжэнхэй.

Хүдэлмэриин сагые аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ гээшэ бидэнэй нангин уялга. Юуб гэхэдэ, манай орон дотор нэгэхэн минута соо 16 мянган метр бүд нэхэгдэдэг, 875 мянган паар гутал оёгдодог гэхэ мэтээр тоолохо болоо һаа, айхабтар ехэ хэмжээтэй продукци гаргагдадаг байна. Тиимэһээл энэ үүсхэл үргэнөөр дэмжэгдэхэ ёһотой.

Агитколлективүүдые даагшадай, эрхим агитаторнуудай семинарта хабаадагшад зал соо һуужа байна. Шулуутайн леспромхозой Кокетэйн модо бэлэдхэлэй пунктын агитатор нүхэр Квашнина үгэ хэлэжэ байна.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

73 агитатор ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна

(Зэдын комбинадай агитколлективые даагша нүхэр САНГАЛОВАЙ үгэһөө)

Манай орон дотор коммунизм байгуулха Программа бодото дээрэнь бэелүүлэлсэхын тула комбинадай бүхы хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо манай агитколлективэй 73 агитатор, шармайн оролдожо байнхай.

Агитатор бүхэн баталагдаһан тусхай түсэбэй ёһоор, даажа абаһан газартаа ойлгууламжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулна. Тиихэдээ комбинадта ажалладаг хүн бүхэнэй ажалдаа эрхим һайнаар хандаха, шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлахынь тула түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ гэжэ оролдодог. Комбинадаймнай бригада бүхэн коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэ олохын түлөө шармайн ажаллажа байна. Харин манай агитаторнууд ажал хүдэлмэридэ бэеэрээ хабаадан, өөһэдөө эрхим жэшээ харуулжа, нүхэдөө зоригжуулжа ябадаг юм. Агитаторнууд Емельянов, Базаров болон бусад нүхэдэйнгөө дундаһаа шалгардаг.

Зэдын комбинадта хабаатай Баян Гол тосхоной агитаторнууд зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулхаһаа гадна, ниитын гурим сахиха хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг. Хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй олониитын газарта, ажалдаа, гэртээшье —хаа хаанагүй тон жэшээтэ һайнаар ябаха тухай агитаторнууд айл бүхэндэ орожо хөөрэлдэдэг заншалтай. Тиимэһээ ниитын гурим эбдэдэг хүн гэжэ Баян Голдо үгы шахуу болонхой. — Милициин түлөөлэгшэгүйгөөр байха аргатайбди,— гээд Баян Гол һууринайхид мэдүүлнэ. Юуб гэхэдэ, дружинын гэшүүд милициин үүргэ дүүргэжэ шадаха, дүүргэжэшье байна. Манай эндэхи хүн бүхэн (илангаяа агитаторнууд) үхибүүдэй, бусад зоной тон гуримтай һайнаар ябахын, коммунис ёһоор ажаһуухынь тулада хододоо оролдолго гаргажа байдаг юм.

Урдынгаа дүй дүршэлые хараада абалсан, агитатор бүхэмнай хүн хүнэй онсо илгаа, эрилтые хараадуулан, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхаар шиидэә.

Олонхи агитаторнууднай коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй

(„Электромашина“ заводой агитколлективые даагша нүхэр ДЫРХЕЕВЭЙ үгэһөө

Манай заводой агитатор бүхэн суг хүдэлдэг нүхэдтөө ажалай жэшээ харуулха, хамтын хүсөөр ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха гэжэ оролдодог. Олонхи агитаторнууднай коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Абаһан социалис уялгануудаа хүн бүхэнэй заабол дүүргэхынь тулада агитаторнууд ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Урдань гэмтэ ябадал хээд, тэрэнээ сагааруулжа ерэһэн хүнүүдтэ ехэ анхарал табидаг. Түрмэдэ һуугаад ерэһэн Юрий Александрович Скуратов гэгшэдэ туһалха зорилгоор коммунис ажалай ударник, коммунист хүн зорюута томилогдоһон юм. Шадамар бэрхэ энэ агитатор, хүмүүжүүлэгшын оролдолго гаргаһанай ашаар, заводой бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй анхарал табиһанай ашаар нүхэр Скуратов коммунис ажалай ударник болоод, партиин гэшүүндэ кандидат болохоор бэлдэжэ байнхай.

Саг үргэлжэ, тэсэмгэйгээр ажаллха хэра

(ЛВРЗ-гэй табадахи участогай саг үргэлжэ ажалладаг агитпунктые даагш нүхэр БУРДУКОВСКИИН үгэһөө)

Саг үргэлжэ ажалладаг агитпунктые даагшаар 1960 онһоо хойшо хүдэлжэ байнхайб.

Ажаһуудаг район шадарайнгаа ажалшадай дунда агитационно хүдэлмэри ябуулжа байха зорилго манай пунктын урда табигданхай юм. Тиигэжэ Коммунис партиин, Советскэ правительствын гаргаһан гүн гүнзэгы удхатай шиидхэбэринүүдые ажалшадта саг дары тодо һонороор ойлгуулжа, ямар ехэ удхатай байһыень тодоруулжа үгэдэг байнабди.

КПСС-эй Железнодорожно райкомой дурадхаһанай ёһоор, саг үргэлжэ ажалладаг агитпунктда 12 партийна организаци хабаадуулагданхай. Тэрэ тоодо ТЭЦ, «Буряткабель», «Теплоавтоматика» заводууд, барилгын гурбадахи училищи, АТК-8 гэдэг ажахы болон бусад ородог.

Манай агитпунктда эдэ партийна организацинуудһаа 100 хүн туһа хүргэхөөр томилогдоо. Эдэнэр эдэбхитэднай болоно бшуу. Агитатор бүхэндэ хэды айл даалгагданги. Тэндээ үе үе болоод лэ ошожо, ойлгууламжын хүдэлмэри тусхай түсэбэй ёһоор саг үргэлжэ ябуулдаг гээшэ.

Агитаторнуудай ажал хүдэлмэриие зүбөөр, саг соонь шадамараар ябуулха зорилгоор заабари, заршам үгэхэ семинар үнгэргэгдэдэг. Түрүүшээр һарадаа нэгэ, хоёр дахин тиимэ семинар зарладаг байгаабди. Саашадаа һарын туршада нэгэ дахин хоёр һара болоод нэгэ дахин тон үргэн бэлэдхэлтэйгээр семинар хэдэг бологдоо һэн.

КПСС-эй райкомой харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд партийна эхин организацинуудай секретарьнууд, предприятинуудай агитколлективүүдые даагшанар, бишье өөрөө семинарта дүй дүршэл согсолон харуулһан элидхэлнүүдые хэдэг заншалтайбди. Мүн ажалшадтай ямар асуудалнуудаар хөөрэлдэхэ тухай дурадхал, һанамжанууд оруулагдадаг.

КПСС-эй XXII съездын боложо байха үедэ, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй үнгэргэгдэжэ байха үедэ, һунгалтын үеэр арба хоноод лэ агитпунктдаа заабари үгэхэ тусхай семинар үнгэргөө һэмди. Недели бүхэндэ тусхай хоёр үдэрые тогтоон гаргажа, агитаторнууд түсэбэй ёһоор хөөрэлдөөнүүдые хэдэг, хүн зоной һонирхоһон асуудалнуудта харюусадаг байгаа.

Агитаторнуудай дүй дүршэлөө үргэнөөр абалсахын түлөө мүн лэ тусхай семинар үнгэргэгдэдэг. Энэ семинарта хабаадаһан агитаторнууд өөһэдынгөө эдэбхеэр ямар ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байһанаа, ямар бэрхэшээлтэй дайралдаһанаа, тэдэ бэрхэшээлнүүдые хайшан гээд дабажа гараһанаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэдэг юм.

Манай агитпунктын олонхи агитаторнууд нэгэл газартаа үнинэй ажаллажа байнхай. Тиимэһээ олониитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэри шадамараар ябуулха баян дүй дүршэлтэй агитаторнууд олон. Агитатор бүхэн ажалайнгаа һүүлээр юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлдэг, газетэ, журналнуудта гараһан һонирхолтой шэнэ бэшэгүүдые уншажа байдаг, өөһэдөө ажалшадтай хөөрэлдэхэ асуудалнуудаа тодорхойлдог. Тиигээд партийна эхин организацитай, агитпунктын хүдэлмэрилэгшэдтэй зүбшэдэг юм.

Үндэр
харюу

*(Нарин сэ…
агитколлек…
ТРОПНИК…*

1961 оной о…
манай фабри…
ажалай фабр…
рэ зэргэ олгог…
дэр нэрээ ха…
манай фабри…
мэрилэгшэд, …
тоото агитатор…
гээр тэмсэжэ б…

Нэн түрүүнд…
най фабрикын…
даабари түсэб…
гэхынь тула …
хүдэлмэри саг…
даг. Мүн ура…
шадай, ухаал…
тоое олошоруу…
тадаг. Фабрик…
мэришэдэй дү…
гэрүүлэгдэдэг.

Фабрикынгаа…
ри улам һайжа…
бүтээсэ дээшэ…
гоор харуулан…
таци үргэнөөр…
байна. Жэшээ…
гаа бүтээсые …
шэлүүлхэдэ я…
һатайб гэхэ м…
баримтануудта…
бэлдэгдэдэг. …
хүдэлмэрилэгш…
до агитаторн…
ажалай ашаар…
даг продукци…
бан жэлэй ту…
хин шахуу …
үедэ 90 гаран…
дагтай, хээтэй…
на. Фабрикын…
бүхэнэй эрдэм…
шэлүүлхын, …
шанартай бол…
таторнууд пар…
циин хүтэлбэр…
ябуулдаг.

Фабрика ш…
до, ургамалн…
сэнгэлиг һайн…
хүдэлмэришэ…
дог болоо. Ма…
эндэшье түрүү…
юм.

Коммунис …
кын нэрэ зэрг…
дэнэр, тэрэ т…
нууд, хүсэ ша…
гөөр ажаллаж…
жалта туйлах…
шадахашьеба…

КПСС-эй …
нүхэр Литви…
туршада энэ …
нэрэтэй түрэ…
ябана. Хөөрэ…
бэлдэдэг, хөө…
далданъ хаба…
ратура, бэшэг…
ойлгуулха хэ…
га соогоо хэ…

Шагнагшад…
агитатор нүх…
хэды үгэ хэ…
дэ, хүн зоной…
ламжын хүд…
һайнаар ябуу…
тэдэнэй ажаһу…
шэнжэлэн …
хүргэхэ гэжэ…
гэдэгшье бай…

Манай агит…
хэндэ тодорх…
уридшалан …
ажал хүдэлм…
бэелүүлдэг бо…

Партиин XX…
талһан комму…
Программые …
гыгөөр шудал…
олон лекци, …
дөөн үнгэрг…
КПСС-эй ЦК…
Пленумэй …
гүн гүнзэгы у…
тагай байдал…
гурбан лекци…

„Хүн тухай гансал гадаада талаһаань хараад мэдэхын аргагүй. Хүнүүдые шэнжэлэн үзэхэ, тэдэниие мэдэх… тэй. Хүнтэй уулзахадаа, тэрээнтэй хөөрэлдэхэдөө, хүдэлмэрилжэ байхыень харахадаа, тэрээн тухай зүбөөр … абахаш, юу хэжэ шадаха байһыень, тэрээндэ юугээр туһалха хэрэгтэйб гэжэ ойлгожо шада… нэй эрхим шанарые мэдэхын, тэрэнэй шадабаряа гаргаха арга олгохын тулада, заримдаа х… үшөө үшөө дахин уулзаха хэрэгтэй болодог“.

(Н. С. Хру…

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1963 оной мартын 23.

...НА ҮЗЭЛ БОДОЛ БАРИМТАЛХА ГЭЭШЭ ЛИТЕРАТУРА, ...ТВЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ НАНГИН ҮЙЛЭ ХЭРЭГ

...ан зураашадай нангин уялга

...ратура болон ис... гараһан пар... ые, нэн түрүүн ... парти болон пра... рилэгшэдэй ли... хүдэлмэрилэг... ға дээрэ Ники... вой хэлэһэн үгын ... танилсаад бай... ложо байһан үй... өөрынгөө һанал ... рмөөр бэшэ бай... литература болон ... хүдэлмэрилэгшэдэй ... харюусалга, пар... алдажа байха... хээд хажуу ... гээшэ тон бу... Хрущевой, Л. Ф. ... үгэнүүд хадаа ... байһан алдуу ду... социалис реа... хүгжэһэн, хүг... литература ... саашадаа даб... үгэһэн ёһо... гэхэдэ алдуугүй. ... ангаяа һүүлэй ... совет уран зураа... партийна шэнжэ, ... барималангүй, дура ... «зурагуудые» ... хэндэшье нюу... ураашад баруун зу... сурталай нүлөөдэ ... измын болон мо... жэшээнүүдые ... харашагүй зүйл... Москва шадар хэ... шье эмхидхэһэн ... тухай нюур ха... хээр Никита Сер... «тэдэнь ой гу... рүүлнэ», «иимэ ... тэсэжэ байха ар... байна. Энэнь тон

... тиимэһээнь ... гэхэ мэтээр ... үедэ илан... болэй. Иимэрхүү ... буряадайшье ... дунда бага сага ... бэдэ буруу байха... шээ эндэ дурдая. ... үнинһөө хойшо ... уран зурааша ... жалтатайгааршье ... хэмжээнэй ... баатай темэдэ зу... зурагууд нилээд ... Залуу уран ... урап зу... ... ааарһа ареэлээ... ... рлэһэн, суглаан ... дурдаһан байха. ... залуушуулда хэ... ... зурааша хороо бусал... ... тын туршада шэ... ... хэрэгээр са... ... лис түхэлэй зу... ... Тиихэдэнь Мос... Баженов гэгшэд ... шагтай үндэрөөр ... зууршалһан ... зохёолнуудые ... үедэ үнөөхи Го... ... тус зурагаа яажа ... юушье нюунгүй ... үнөөхил ... манай: «Танай 30 ... хүдэлмэри соо... ... эгээл эрхим һай... ... лхаһаа гадна, ... тусхай тог... ... тус зурагыень

культурын министерствэдэ худалдуулаад, музейдэ тушаалгажа шадаа юм. Энэ ушар хадаа залуу уран зураашадаймнай нэгэ бага хэтэрһэнэй жэшээ мүн. Эдэл залуушуулнай дээдэ һургуулитай залуу уран зураашадай олошорхо тума, таанадай, үбгэдүүдэй, хэһэн ажал хүдэлмэринүүдэй ёһотой искусство бэшэ байһаниинь элирхэ гэхэ мэтээр хөөрэлдэгшэ һэн. Бидэл, залуушуул, шэнэ, мүнөө үеын искусствын түлөөлэгшэд гээшэбди гэһэншүү алдуу эндүүтэй баталалгануудыень саг болзор соонь хурсаар шүүмжэлхын орондо наһатай зарим уран зураашаднай тэдэниие дэмжэдэг болоо һэн. Р. С. Мэрдыгеев, А. И. Тимин болон бусад үсөөхэн бүлэг уран зураашад лэ тэдэнэй эдэ бүхы алдуу эндүүе эрид шууд буруушаадаг, гол хараа шугамаа алдадаггүй байгаа. Иимэ хайша хэрэг, эмхидхэл багатай, гол хараа шугамаа баримталангүй байһан ушарһаа мэдээжэ уран зураашаднай залуушуулайнгаа соёл сурталай хүгжэлтые ударидаха талаар юушье хээгүй, үнгэрхэдөө тэдэнэйнгээ нүлөөдэ орожо ябаа ха юм. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, оройдоо хэдыхэн лэ дутуу ядуу бүтээгдэһэн зурагыень хараадаа абаад, залуушуулаа хэм хэтэрүүгээр магтажархина гээшэ хабди. Партиин XXII съездын хүндэлэлдэ зорюулагдажа эмхидхэгдэһэн Буряадай уран зураашадай выставкэ энэ ушар байдалые эли тодоор харуулаа. Юуб гэхэдэ, тус выставкэ дээрэ реалис маяг баримталжа бүтээгдэһэн һайн зурагуудай хажуугаар зарим тэды залуушуулаймнай «зурагууд» табигдаа һэн. Тус выставкэдэ орожо гарагшад тэдэл «зурагууд» тухайнь ямар һанамжануудые хэлээ, ямар сэгнэлтэ үгөө юм ааб гэжэ хаража үзэе. Жэшээлхэдэ, багша нүхэр Полуянова иигэжэ бэшэнэ: «Бидэ багашуулые агууехэ уран зураашад болохо Репин, Перов, Айвазовский болон бусадай зурагууд дээрэ хүмүүжүүлдэг гээшэбди, тиихэдэ энэ Казанскиин зураһан зурагуудые хүүгэдтээ харуулаа һаамнай, ямар туһа, ямар ойлгосо үгэхэ гээшэб. Иимээр шэрэ будаг сэсэргэһэн зүйлнүүд үхибүүдтэ ямаршье һайн нүлөө үзүүлхэгүй. Партиин XXII съездэ зорюулагдаһан выставкэ дээрэ иимэ зурагай табигдаһаниинь гайхалтай». «Казанский, Баженов гэгшэдэй зурагууд гажа буруугаар бүтээгдэнхэй. Би өөрөө Байгалай эрьеын хүн байһан тула иимээр түрэл далайеымнай зураглаһандань урмаа хухарнаб»,—гэжэ хүдэлмэришэн Гаськов бэшэнэ. Иимэрхүү сэгнэлтэнүүдые бүришье олоор эндэ дурдажа болохоор байна. Уран һайханай музейн хүдэлмэрилэгшэдэй эдэ уран зураашадта хандажа: «Танай зурагууд олондо ойлгосогүй байна, арад зондоо ойлгосотойгоор зурыт»,—гэхэдэ: «Арад зомнай ёһотой искусство ойлгодог үшөө болоодүй гээшэ»,—гэжэ дээрэлхүүгээр харюусадаг байба. Иимэ ушар байдалые тэсэхын аргагүй. Мүнөө тэдэ бүлэг залуу уран зураашад алдуу дутуугаа мэдэржэ, ёһотой, арад зондоо хэрэгтэй зурагуудые бүтээхээр зоригжоод байһаниинь һайшаалтай.

Буряадай зураглан харуулхы искусство хадаа зүб реалис замһаа юрэнхыдөө нэгэтэшье хадуураагүй гэжэ сэхэ хэлэлтэй. Маягаараа национальна, удхаараа социалис буряад уран зурагай үндэһэ һуури табигшадай нэгэн болохо уран зурааша Цыренжап Сампиловай зурагууд гансашье манай орондо бэшэ, хилын саанашье мэдээжэ болонхой. Тиихэдэ Роман Мэрдыгеев хадаа реалис маяг баримталан, мүнөөдэрэй Буряад оронойнгоо түхэл шарайе этигэмэ зүбөөр зурагладагаараа олоной һайшаалда хүртэнхэй. Александр Тимин хадаа Буряадай уран зурагай искусствын хүгжэлтэдэ бага бэшэ хубитаяа оруулһан, оруулхашье хүн гэжэ хэлэлтэй. Тиихэдэ Г. Павлов, М. Шестакова, Е. Неволина болон бусад амжалтатайгаар ажаллажа байна. Ородой классическа реалис уран зурагай баян дүй дүршэл халан абаһан буряадай уран зураашад түрэл арадайнгаа түүхэтэ замые, сэдьхэлэй һайханиие зураглан харуулжа, коммунизм байгуулха хэрэгтэнь тэдэниие зоригжуулха бэзэ гэжэ батаар найдагдана. Манай уран зураашад байгша он соо гүйсэхэ республикынгаа 40 жэлэй ойе, мүн уран зураашадай союзай бии болоһоор 30 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха талаар унаһан малгайгаа абангүй ажаллаха байһаниинь дамжаггүй. Энэ хадаа уран зураашадаймнай тон харюусалгатай уялга мүн. Тус уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэнь мартын 8-най үдэр парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй литература, искусствын хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаһан уулзалга дээрэ Никита Сергеевич Хрущевой хэлэһэн түүхэтэ үгэ нилээд ехэ туһа болохо, тэдэниие урмашуулан зоригжуулха байһаниинь хэндэшье мэдээжэ. Реалис маягые тоонгүй, элдэб абстракционизм болон модернизмын нүлөөдэ оролгые эрид шууд буруушаажа, мүнөө үе сагайнгаа амисхаалые, шэнжые зураглан харуулха гээшэ уран зурааша бүхэнэй нангин уялга болоно. Тиимэл хадань манай Буряадай уран зураашад парти, правительствынгаа хүтэлбэрилэгшэдэй үгэһэн сэсэн мэргэн заабариие хүндэтэйгөөр хүлеэн абажа, социалис реализмын илан мандахын түлөө хамсы шаман орохо байһаниинь мэдээжэ.

Ф. Балдаев,
РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал ябуулагша.

МОСКВА. Советскэ Союзай ниислэл болон бусад городуудһаа скульпторнуудай конкурсдо модельнүүд орожол байна. Тус конкурс ородой агууехэ уран зохёолшо Л. Н. Толстойдо Москвада табигдаха хүшөөгэй эрхим һайниень тодоруулха зорилготой. Модельнүүд уран зураашадай Союзай выставкын зал соо табигдаад байна. Олон проектнүүдэй гурбанниинь шэлэгдэбэ. . Зураг дээрэ Л. Н. Толстойдо табигдаха хүшөөгэй нэгэ модель харуулагдана. Скульптор В. И. Буякин, архитектор А. У. Колчин гэгшэд энэ модель хэһэн байна.
ТАСС-ай фотохронико.

Ядерна элшэ хэрэглэдэг арганууд болон приборнуудые совнархозой предприятинуудай үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ зорилготой изотопой лаборатори Красноярска байгуулагдаа.

Тус лабораториин хүдэлмэрилэгшэд Красноярска целлюлозно-саарһанай комбинадта саарһанай шэгнүүрые хэмжэжэ байдаг түхеэрэлгэ табижа байна. Зураг дээрэ: лаборант В. А. Лахманов (зүүн таладань) болон радиоактивационно шэнжэлэлгын бүлэг хүнүүдэй хүтэлбэрилэгшэ В. В. Коваленко тусхай хамгаалалгын камеранууд соо туршалга хэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Оло мянгые арьбалба

Локомотив-вагон заһабарилдаг заводой хэдэн арбаад цехүүдэй хоорондо табигдаһан түмэр замууд дээрэ ороһон саһа арилигахын тула олон хүдэлмэришэд урда жэлнүүдтэ ажалһаа һатуулагдарша бэлэй. Үнгэрэгшэ үбэл эдэ замууд дээгүүр юрэ бусын түхэлтэй түхеэрэлгэ шаггагалһан мотовоз ябажа, хамаг саһыень хаман сэбэрлэжэ гараа.

Слесарьнууд А. Физиахметов, С. Старицин, мастер М. Белоусов гэгшэд энэ түхеэрэлгэ ухаалан зохёогоо. Эдэ нүхэд үйлэдбэри дээрэ техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг түрүү уралан нарижуулагшад юм. Тэдэнэй зохёоһон энэ түхеэрэлгэнь январь, февраль һаралуудта туршалга гаража, һайн сэгнэлтэ абаһан байна. Нэгэ иимэ түхеэрэлгэ үбэлэй сезон соо 3,5 мянган түхэриг мүнгэ арьбалха аргатай гэжэ тодорхойлогдобо.

Мүнөө эдэ уралан нарижуулагшад туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, ажал ехэтэй бэшэ хүдэлмэринүүдые оньһожоруулха талаар эдэбхи гаргана.

А. Щеглаков.

АЖАЛШАДАЙ ЗАХИЛЫЕ ҺАЙНААР ДҮҮРГЭНЭ

«Серовой нэрэмжэтэ мебельнэ фабрика» гэһэн гаршаг ехэ үүдэнэй дээгүүр холоһоо аржыжа харагдаба. Хашаа соонь ороходо, элдэб олон мебелеэр ашаалагдаһан автомашинанууд. Зариманиинь хүдөө нютагуудай һургуули, клуб, библиотекэнүүдтэ, нүгөөдэ зариманиинь городой хүүгэдэй саад, яслинуудташье ашаагаа абаашаха путёвкотойнууд.

— Иихэдээ, танаймнай фабрика гол түлэб эмхи зургаануудай захил дүүргэдэг предприяти болоно гү?—гэжэ хажуудаа байһан парторг нүхэр Афанасьевһаа асуугдаба.

— Продукцимнай магазинуудташье худалдагдадаг. Теэд ажалшадай, илангаяа хүүгэдэй саад, яслинуудай өөһэдтэнь таатай түхэлтэй, хэмжүүртэй мебель бусад фабриканuудта багаар гаргадаг гээшэ,—гэжэ Виктор Афанасьев хөөрэжэ эхилбэ.—Тиимэһээ манай фабрика хүнүүдэй захилаар дуран соонь хэдэг гээшэ...

Улаан-Үдын Серовой нэрэмжэтэ мебельнэ фабрика республикымнай промышленностиин ехэ предприятинуудай тоодо ородоггүй, оройдоо зуу гаран хүдэлмэришэдтэйшье һаа, урдаа табигдаһан зорилгоёо муу бэшээр дүүргэжэ байдаг. Ажалайнгаа эмхидхэл эрид һайжаруулжа, продукциингаа шанарые дээшэлүүлхэ гэһэн гол зорилгонуудые һүүлэй жэлдэ зүбөөр шиидхэдэг болоһон дээрэһээнь ажалшадай болон эмхи зургаануудай зүгһөө захил олоор хэгдэдэг болоо.

Фабрикын үйлэдбэриин гол участок—мебельнэ цех. Эндэ ороходо, хэдэн станогууд тодхоотой. Тэдээн бүхэндэ зогсоһон хүдэлмэришэд забда сүлөөгүй ажаллажа, ута, богонишье, бүдүүн, нариншье модонуудые оньһото станогуудтаа харуулдана, тошылдоно. Цехэй урда ханын захада табигдаһан станогуудай нэгэндэ наһажаал шарайтай аад, нилээд хүдэр бэетэй нэгэ хүнэй хүдэлмэреэр урмашахагүйн аргагүй. Тэрэ столнуудай хүлнүүдые тошылдожо байба. Станогтонь бүхэлэгдэһэн монсогор модон ээрсэг түргөөр эрьелдэжэл байна. Уран дарханай гарта оншотойхоноор баригдаһан отолуурай эри дороһоо гурьбатаһан булшангууд мүлигдэһөөр гарана.

Фабрикын үнинэй хүдэлмэришэдэй нэгэн Николай Ефимович Попов гансал эрхим һайн шанартай продукци үгэдэг хүн гэжэ предприяти дотороо суурхадаг. Энэ алдар суунь дэмы бэшэ, коммунис ажалай ударник нүхэр Поповой даадаг станочнигуудай бригада бүхыдөө һайнаар хүдэлмэрилжэ, һара квартал бүхэнэйнгөө даалгабариие ходо үлүүлэн дүүргэдэг байха юм.

Станочнигуудай ажалһаа фабрикын бусад цехүүдэй үйлэдбэри сүм дулдыдадаг байһаниинь мэдээжэ. Энэ харюусалгые зүбөөр ойлгоһон тус бригадынхид хабсаралгын цехые мебелиин детальнуудаар нэгэтэшье дутаахаяа болинхой. Тэдэнэр нэн түрүүн хүдэлмэридөө поточно арга хэрэглэжэ, ажалайнгаа бүтээсые ехээр дээшэлүүлжэ шадаа. Нёдондо жэлэй эхиндэ хабсаралгын цехтэ бэлэн детальнууд ходо дуталдажа, фабрикын түсэбөө дүүргэлгэдэнь ходо һаад түбэг ушаруулдаг һэн. Мүнөө энэ дутагдал усадхагданхай.

—Арад зонoймнай ажабайдал жэл ерэхэ бүри һайжарна,—гэжэ бригадир Николай Попов хөөрэнэ.—Гансал һайн шанартай эд бараа худалдан абадаг болоо. Тиимэһээ гансал эрхим шанартай мебель гаргадаг болохын түлөө ехээр оролдогдоно. Мүнөө бидэнэр дуб, ясень болон манай эндэ ургадаггүй бусад үнгэтэ модоной фанернүүдээр бүригдэһэн стол, стул, сервант, шифоньер гэхэ мэтэнүүдые гарганабди...

Хабсаралгын цехэй хүдэлмэришэд городой ажалшадһаа ороһон захилаар сервантнуудые холбон бүтээжэ байба. Тэндэһээ дамжуулагдан, бэлэн болоһон мебельнүүд шэрдэлгын цехтэ ороно. Эндэ коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн мастер Мария Ивановна Горецкаягай халаанайхид үнгэгүй ялагар, хара хүрин лаагаар шифоньер, сервант, шкафуудые будажа, хатаалгада оруулна.

Иигэжэ Серовой нэрэмжэтэ мебельнэ фабрикын хүдэлмэришэд долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан, һара бүриингөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Б. Дашиев.

САГААН ЭДЕЭ САЛГИДУУЛАН...

Зунай аяма халуун. Һоно, боргооһод үхибүүдэй нюсэгэн нюрга хайра гамгүй хазанад. Хэдэн басагад түргэн урасхалта Ивалга горхоной тунгалаг уһанда сэлмэнэд. Уһан соо бээ бэеэ намналсажа, уһа сэсэргэн нааданад. Сулахан аад, набтархан бэетэй басаган уһанһаа гаража, эрьеын үдхэн ногоон соо нүхэдөө харан анирггүй зогсоно.

— Бабасан, шунгаеыл үшөө, уһан соо юун гэһэн гоёб даа, —гэжэ нүгөөдүүлынь нүхэрөө ооглонод.

— Үгы даа, би гэртээ харихам, хүгшэн төөдэйм хүлеэжэ байгаа ёһотой даа,—гэжэ харюусаад, богони соохор плати үмдэжэ, хүлдөө шагабшаяа угалаад, нүхэдөөрөө хэды наадаха дуратай байбашье, харгыдаа сэсэгүүдые түүн, гэр тээшээ шэглэнэ.

Уданшьегүй Бабасан гэртээ ерэжэ, асарһан сэсэгүүдээ уһатай лонходо һуулгаад, гэр соохиёо өөдэнь татана. Хүгшэн төөдэйнь энхэрэн эрхэлүүлдэг хүүгэнэйнгээ урдаһаа юундэшьеб харангүй, нюдөө хоргодуулһандал, уруугаа хараад һууна. Бабасан аниргүйхэн газаашаа гараба. Наадажа байһан хүршынь хүбүүн—Цырен хажуудань гүйжэ ерээд:

— Ши бү уйда, абашни ерэжэш болохо. Галданай эсэгэ дайнда наһа бараа гэһэн саарһан ерээд, һүүлдэ өөрһөөнь бэшэг ерээ хамнай. Хүндөөр шархатаад, нүхэдһөө гээгдээб гэжэ бэшээл.

— Үгы, ши яагаабши, би юундэ уйлаха хүнбиб,—гэжэ Бабасан гайхана. Тиибэшье досоонь һэжэглэл бии боложо: «Эсэгэм ерэнгүй яаха юм, ерэхэл»,—гэжэ сошордонгёор харюусана.

— Ши мэдээгүй гүш даа, эсэгэшни Эхэ ороноо хамгаалжа, баатар ёһоор наһа бараа гэһэн мэдээн ерээ гэжэ ехэшүүл хөөрэлдэжэ, шамайел ехэл хайрланад,— гэжэ бишыхан Цырен уйлаагүйхэн харюусана...

— Ши буруу ойлгоош, абамни биил, абамни намдаа ерэхэл!—гэжэ нюдөөрөө дүүрэн уһа гүйлгэн, һаяхан арба хүрэжэ ябаһан Бабасан өөрөөшье мэдэнгүй хашхаржархиба.

Тэрэ гэһээр хэдэн жэл үнгэрөө. Бабасан нэгэтэ һургуулиһаа ерээд, хүгшэн төөдэйдөө:
— Би колхоздоо хүдэлхэм, минии ябаагүйдэ хэниие хаража һуухабши даа,—гэжэ аалихаар хэлэбэ.

Хүгшэн ганса басагаяа һургаха хэдышье дуратай аад, хүндэ хүшэрынь мэдэхэдээ, аниргүй гашуудан һуугаа һэн.

— Даруу аалихан зантай, ажалдаа нарин нягтаар хандадаг, үетэн нүхэдтөөшье мээхэй, уйдхар гашуудалда баригдажа байдаггүй юм даа,—гэжэ нютагаархидынь тэрэ хүгшэн тухай хэлсэдэг һэн.

Нэгэтэ Бабасан бригада ошоод ерэхэдээ:

— Төөдэй, намайе һаалишан боло гэжэ дурадхал оруулнад, яалтайб даа,—гэжэ асууба.

— Наһаншни бага байна даа, ганса үнеэгээ һааһан шэнги бэшэл байха, өөрөө мэдыш даа,—гэжэ хүгшэн аша басагандаа харюусана.

Теэд Бабасан хүндэ хүшэрһөө сухарингүй, һаалишанаар хүдэлжэ захалба.

Залуу һаалишанай түрүүшын алхамуудаа хэхэдэнь Ендонова Намжил нилээдхэн туһалһан байна. Мүн бусадшье нүхэдынь шадал соогоо хамһалсажа, эбтэй эетэйгээр ажаллана бшуу.

Нэгэтэ Бабасан оройтожо, бэшэ нүхэдһөө гээгдэхэм гэжэ ехэл яаралтайгаар үнеэдээ шобторно. Намжил тэрэниие харaад:

— Ши бү яара, би туһалалсуужам,—гэжэ хандаба.

«Яагаашье һайн бэ даа, Намжил абгай, хододоол хүндэ туһа хүргэдэг»,—гэжэ Бабасан дотороо шэбшэнэ.

— Ши юундэ оройтошобош, үнеэдээ саг соонь һаахадаш, һү ехээр үгэхэл. Яаража дэлэнгыень угаангүй, дутуу ядуу шобтороод хаябалшни, үнеэд миил муудахал, һайнаар эдеэллээд, сагайнь хэмжээ алдангүй ябыш,—гэжэ Намжил абгай Бабасаниие һургана.

Залуу һаалишанай юун гэжэ шэбшэжэ байһые мэдэһэндэл:

— Юрэдөө, би шинии түлөө һанаагаа зобоном, һанажа мэдэжэ ябаарай,—гэхэдэнь, зүрхэндөө бүхөөр хадуужа абаһан байгаа. Мүн баһа дүй дүршэлөө дээшэлүүлжэ, ажалайнгаа дүнгүүдые һайжаруулхые оролдобо.

1960 он... Һунгалтын үе тудажа, нютагайнь зон 3-дахи фермын түрүү һаалишан Ленхобоева Бабасаниие сомоной Соведэй депутадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлбэд.

Үбэлэй һалхин сагаан тооһо бурьюулан хүүенэ. Бабасан ажалһаа һаяхан ерээд, халуун сайгаа уужа һуухадаа, хүгшэн төөдэйдөө һүүлшын үдэрнүүдэй дүнгүүд тухай хөөрэнэ:
—Энэ жэлэй хугасаа соо үнеэн бүриһөө 1400 литр һү һаагааб, яһала болоо гээшэл ааб даа, Намжил абгайгаа һайн үгөөр һанажа ябахаб.

— Тиимэ даа, яһала туһалаа, теэд ши өөрөөшье унтан нойрсонгүй ажалланаш, хамаг һанааниш үнеэдтээл байгша. Депутат болоо гээд хэлсэгшэ, юрэдөө, минии залууда гэрэй ганса эхэнэрые хүн зон өөрынгөө түлөөлэгшэ болгоо гэжэ дуулдаагүйл юм, теэд депутат гэжэ байгаашьегүй юм һэн даа,— гэжэ басагаараа омогорхон баярлажа һуугаа һэн.

Ивалгын совхозой 6-дахи отделениин жэшээтэ-туршалгын һүнэй 3-хи фермэ ажал дээрээ горитойхон амжалта туйлажа, нүхэр Ленхобоева профсоюзуудай обкомой президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

1961 ондо 1500 литр һааһан һаа, 1962 ондо үнеэн бүриһөө 1550 литр һаагаа. Ганса һүүлшын жэлэй турша соо хаража ябаһан үнеэдһээ гансаараа 25 һүнэй машинаар дүүрэн һү гүрэндөө тушаагаа, мүн үнеэн бүриһөө тугал абажа, 15 тугал жэл бүри һайнаар ондо оруулна.

Бабасан Бальжинимаевна коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Тиин һаяхан Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ депутадаар һунгагдаа. Арадайнгаа энэ эрдэни һайхан этигэл найдабариие эршэмтэй шударгы ажалаараа, олониитын аша туһын түлөө оролдосоороо бүрин түгэдөөр харюулжа шадаха байһаниинь мүнөөшье омогорхон тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ.

В. Доржиев.

...ААНАБ

... правительст... ...лэгшэдэй лите... ...твын хүдэлмэ... ...улзаһан уулзал... ...ита Сергеевич ...һэн үгэтэй та... ...даа манай лите... искусствын хү... ...тэ айхабтар ...ай зорилго та... ...гыень дээшэ... ...ашанхи замыень ... гэжэ тоолоноб. ...үедэ ажаһууха ...хүмүүжүүлгэдэ ...кусствын хүдэл... ...э үүргэ дүүргэ... ...эжэ һанадагби. ...манай Буряадай ...од, мүн искус... ... һалбаринууд ...жэ байдаг нү... ...нойнгоо дунда ... үүргэтэй, ха... ...гэжэ мэдэрэгдэ...

... Хрущевой үгэ ...һоор, арад зон... ... гажа буруу ... бүтээдэг зон ...ээ хэрэгтэй юм. ... үгэ сэгнэшэгүй ...анартай байна. ...бликын уран ...ран зураашад, ...дэлмэрилэгшэд ... нүхэр Н. С. ...һэн үгын гүн ...гожо, саашанхи ...ын дэлгэр Бу... ... ажалша бэрхэ ...гта холбоотой... ...бэзэ гэжэ най...

Д. Лопилов.
...эрэй «Эрдэм» совхоз.

Шэнэ барилганууд

Барилга эрхилдэг «Бурстрой» трестын барилгашад мэнэ һая үшөө нэгэ байрын томо гэр Октябрьска районой оршондо бодхоожо, гүйсэд дүүрэн түхеэрэлгэ болон хэрэгсэлнүүдээрнь хангажа, ашаглалгада оруулба. Тус байрын гэртэ 40 айл түбхинэжэ, шэнэ гэрэй найр наада зэдэлүүлбэ. Шэнэ байрада орогшодой дунда горпромкомбинадай модоной нарин дархан Константин Иванович Попов, хүдөө ажахын институдай багша Юлия Ивановна Колодина, республикын үнинэй шофер Григорий Матвеевич Чернов, «Бурстрой» трестын хүдэлмэришэн Дмитрий Михайлович Юрьев болон бусадай нэрэ обог дурдажа болоно.

«Бурстрой» трестын барилгашад шэнэ жэлэй гараһанһаа хойшо хоёр мянган шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай байра барижа, ашаглалгада үгөөд байна. Мүнөө энэ трестын олон тоото коллектив хадаа ерэхэ Майн нэгэнэй һайндэрые, Буряадай АССР-эй тогтоһоор 40 жэлэй ойн баяр ёһололые эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө шангаханаар ажаллажа байнад. Тэрэ түүхэтэ үенүүд болотор олон квартиратай үшөө хэдэн томо гэрнүүдые, санэпидстанциин байшан болон бусад барилгануудые түгэсхэжэ, ашаглалгада оруулхаар зоригжончхой.

А. Шулунов.

Цогто НОМТОЕВ

З Ү Д Х Э Л И

«Зүрюу байна Зүдхэли,
Зүеын мориной дабашагүй»
(Арадай дууһаа)

Юрын жаахан хэрэгтэй һаа,
Юрэдөө Зүдхэлеэр тойролтогүй,
Агын тала барагдаа гү,
Аажам харгыгаар ябалтайл ха,—
кэһэн бодол,
Хуһалуур Хужартын дабаанай
Хобдол харгыда һэжэрүүлхэдээ,
Уйтан хабшал харгыда
Удаан бэшэшье һаа һаатахадаа
гэнтэ һанагдаа.
Холболдоо хадаараа хүреэтэй
Хабшуу уйтан газартай ха.
Хадануудынь яатараа түреэ юм,
Хаанаа малынь бэлшэдэг юм, —
Гэжэ түрүүшээр һанааб,
Гэнэдэн алдаһан байгааб.
Энэ һанални хожомынь
Эндүүтэй байгаа, хүлисэгты!
Хадануудайнь нармай хормойе
Харан ябахадаа баярлааб:
Эбхэлээ, уршалаа бүхэндэнь
Элдин нугануудые харааб.
Шара торгоншье энгэрынь,
Хара хилэншье хүбөөнь
Тэбхын зурын харагдана,
Тэгшэ баялигынь гэршэлнэ.
Һэеы гэртэй малшадые,
Һүрэг олон малнуудые,
Хөөмэйлэн багтаан нэмэриһэн,
Хүжэ хадануудынь шэмэг байна,
«Уулатай хадатай газарай,
Уһа гол солгёо түргэн.
Уулатай хадатай нютагай,
Улад зониинь огсом хурса»— гэһэн
Үбгэд ахамад зоной
Үгэ хөөрэлдөөн бии юм.
Бэлэн аажамые бэдэрхэгүй,
Бэрхэшээлые дабаха шадабаритан—
Зоригтой, эрдэмтэй ажалшад,
Зүдхэлиин һургуулиһаашье гарахал
ха.
Хадын ташалуур харгыгаар,
Хазаартал морёор табилуулһанаа,
Эндэхи һаруул һургуули соо
Эдир зүдхэлиинхидээр золгоһоноо
Мартахаар бэшээр хадууха,
Магтаал шүлэгөөр гагнанаб.

„МОЛТВОГОЙ" ГАЛНУУД ЯЛАРНА

Гартамнай улаан үнгэтэй мандат шэнги саарһан. Тэрээн дээгүүр аржагар үгэнүүд.

«Городой творческо залуушуулай клубта нүхэдшни шамайе хүлеэнэ, клубай гэшүүн һэн хойноо, ши эндэ эзэн байха ёһотойш».

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театрай байшан. Фойе, зал, ендэр дээрэшье һаргама гэрэл носонхой. Хүн зон олон. Бү гайхагты, эндэ гансал залуушуул.

«Молтвок» (Молодежный творческий клуб) эмхидхэгдэһээр үнишье болоогүй. Улаан-Үдэ хотымнай творческо залуушуул эндэ суглараа.

Ута фойейн ханаар олон зураг, фотомонтажууд үлгэгдэнхэй. Энэл клубаймнай гэшүүдэй зураһан зурагууд.

Зал руу оронобди. «Геологуудай марш» һүртэйгөөр зэдэлнэ. Ендэр дээрэ хада уулануудай хүреэ зурагай дунда ёһото майхан татаатай.

Мүнөөдэр «молтвогойхид» геологуудтай уулзахань. Фойе соо геологуудай ажабайдалые, поход, тагнуулые харуулһан фотомонтаж дэмы бэшэ үлгөөтэй байгаа һэн. Зүүн Саянуудай шүбгэ хурса уула орьёлнуудааршье, Яаблан, Хамар Дабаанай шэлээршье, Баргажан, Баунтын хүбшөөршье геологууд эрэлхэгээр аяншалаа, газарай баялиг нюусые бэдэрээ.

Өөрынгөө хүндэ хүшэр аад, хүндэтэй мэргэжэл, ажал тухайгаа геологууд дэлгэрэнгыгээр хөөрэнэ. Зал соо шэмээгүй, булта һонирхонхойнууд.

Удаань музучилищиин студент, багшанар пианино, скрипкэ дээрэ наадаба. Залуу поэдүүд шэнэ шүлэгүүдээ уншаба. Шог зугаа хаялганшье бии, ерээдүйнгөө түсэб зорилго тухай ехэ хөөрэлдөөншье болобо.

Эндэ городой творческо залуушуул литература болон искусствада һүүлэй үедэ болоһон һонинуудые хөөрэлдэдэг, зүбшэн хэлсэдэг, шэнэ зохёолнуудаа уншалсадаг, дуу, хатаршье гүйсэдхэдэг байха юм.

Уруу дуруу ябаһан хүн үгы. Бултанай шарай баяраар гэрэлтэнхэй. Нүхэр ёһоной шаржашье энеэдэ гаргана, абстракционистнуудшье эндэ «сохюулна», поэдүүдэй «гэрхэн» соо шууяатай, хэнэйшьеб шүлэгэй муу һайн, уран хурса, мохоо модохиншье элирнэ. Хамагай һүүлдэ хатар наадан эхилнэ.

Энэмнай «Молтвогой» хоёрдохи үдэшэ үнгэржэ байна. Саашадаа «Молтвок» һони һонин темэнүүдтэ зорюулжа, ехэ ехэ хөөрэлдөөшье, арсалдаашье үнгэргэжэ байха юм. Залуушуул соёл эрдэм, литература, искусствада дуратай, эндэ үшөө мэдэгдээгүй бэлиг шадабари элирхэ аалам.

Баяртай уулзатараа! Хожомой уулзалга бүрил хүхюун, бүрил һонин, бүрил ехэ хөөрэлдөөтэй байха бэзэ.

Г. Дашабылов.

Чисаанын совхозой һонин

Жана Доржиевич Эрдынеев уран гартай модошо дархан гэжэ совхоз дээрээ суурханхай. Тэрэ 55 наһатайшье һаа хэжэ байһан юумэеэ һайн шанартайгаар, богони болзор соо бүтээдэг юм.

Малай үбэлжэлгын үедэ малшадта, хонишодто 30 гаран шарга бүтээжэ үгөө. Мүн отарануудай байранууд дотор хурьга эдеэлүүлхэ хобто хобоо хэжэ тодхоо.

Жана Доржиевич үбһэ хуряалгын үедэ аса, тармуур болон хуряалгын бусад хэрэгсэлнүүдые хэдэг, заһабарилдаг юм.

* * *

Фельдшер Савелий Карпович Сониев совхозой 5-дахи, 6-дахи отделениин хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болонхой. Тэрэ фельдшерээр ажаллаһаар үнинэй, баян дүй дүршэлтэй болоо юм. Мүн эрдэм, наукын шэнэ туйлалтануудтай танилсажа, мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг.

Савелий Карпович ямаршье холо отара, гүүртэнүүд дээрэ хүнэй үбшэлөөд байбал, үдэр һүнишье гэнгүй аргагүй ошодог, эмшэлдэг юм.

С. Михайлов.

Шахтёрнуудай хотодо

ШЭНЭ УЯЛГАНУУД

Гусиноозерск городто Сэлэнгын промышленна үйлэдбэриин зонын партийна комитедэй хоёрдохи пленум һаяхан боложо үнгэрбэ. Пленумэй үзэмжэдэ «Үйлэдбэриин арга боломжонуудые гүйсэд дүүрэн ашаглаха, промышленна предприяти, транспорт болон барилгын эмхи зургаануудай хүдэлмэри һайжаруулха талаар зонын партийна организациин зорилгонууд тухай» асуудал табигдаба. Пленумдэ хабаадагшад 1963 ондо бэелүүлэгдэхэ социалис уялгануудые зүбшэн хэлсэжэ, нэгэн дуугаар баталан абаа. Тиихэ зуураа 1963 оной промышленна продукци гаргаха түсэб декабриин 25-да дүүргэхээр хараалба.

СЕМИНАР БОЛОБО

Промышленна зонын партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинар үнгэргэгдэбэ. Семинарта хабаадагшадта парткомой секретариин орлогшо нүхэр Еременко «КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдэй эрилтын ёһоор партийна организацинуудай хүдэлмэриие хубилган табиха тухай» элидхэл хэбэ. Семинарай эсэстэ уласхоорондын байдал тухай лекци уншагдаба.

НЭГЭДЭХИ СЕССИ

Гусиноозерск городой ажалшадай депутадуудай Соведэй нэгэдэхи сесси зарлагдажа, эмхидхэлэй асуудал шиидхэгдэбэ. Тэрэ сесси дээрэ Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болон саг үргэлжын комиссинуудай составууд баталагдаба. Горгүйсэдкомой түрүүлэгшээр депутат И. К. Иванов баталагдаа. Удаань город болон тосхон һууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тиихэдэ үнгэрһэн һунгалтын бэлэдхэлэй үедэ болоһон ажалшадай суглаанууд дээрэ һунгагшадай оруулһан дурадхал, һанамжанууд, захяа заабаринууд харагдажа, тэдэниие бэелүүлхэ тухай хэмжээ ябуулганууд хараалагдаба.

БАРИЛГА ЭХИЛБЭ

Шахтёрнуудай хотын ажалшадай культурна ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха талаар байгша он дотор нилээд ехэ юумэн хэгдэхэ, бүтээгдэхэ байна. Тэдэнэй нэгэн—400 хүнэй багтаамжатай үргэн экрантай кинотеатрай барилга эхилбэ. Барилгашад энэ барилгые Октябриин революциин ойн баярай һайндэр болотор гүйсэд дүүргэхэбди гэһэн социалис уялга абаба.

Д. Жамбалов.

БУРЯАД ҮНЭН
4-дэхи нюур
1963 оной мартын 23.

Хурса нюдэн, уян хурган

Хүн ямар һэм, тэрэнэй дүрэ хүрэг өөртэйнь адляар бүтээхэ гээшэ ехэхэн уралал. Скульптор хүнэй бэеые али бүхы талаһаань тон адлихаанаар няажа, һиилэжэ шудхажа бүтээдэг. Тиихэдээ тон ехэ ура гаргажа, ухаан бодолоо гүйлгэн хүдэлмэрилнэ.

Буряадай АССР-эй 40 жэлэй ойдо зорюулан республикын скульптор Дмитрий Кузьмич Никоров уралан зохёолгын олохон хүдэлмэри хэжэ байха юм. Буряадай түрүүшын уран зохёолшо Хоца Намсараевич Намсараевай, уран зурааша Цыренжап Сампилович Сампиловай хүрэг (скульптура) няажа дүүргэхэ ойртуулба. Эдэ скульптура һайндэр хүрэтэр хэбтэ сохигдон, олоор бүтээгдэн гаргагдаха байна.

Тэрэшэлэн нүхэр Никоров Буряадай революционер, ниитын ажал ябуулагша байһан Михей Николаевич Ербановай, революциин ветерануудай комитедэй түрүүлэгшэ Иван Васильевич Ченкировэй сээжэ бэе (бюст) нэгэн доро бүтээлсэнэ.

Гадна скульптор хадаа РСФСР-эй арадай артист Бадма Мелентьевич Балдаковой, этнограф Сергей Петрович Балдаевай портредүүдые республикынгаа һайндэр хүрэтэр бүтээхэ хараатай.

1964 ондо үнгэргэгдэхэ Бүхэроссин уран зурагуудай хоёрдохи выставкэдэ нефрит шулуугаар үнгэлэн гоёожо хайрсаг, аяга гэхэ мэтые харуулхаар нүхэр Никоров бэлдэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Никоров уран зурааша Ц. С. Сампиловай скульптура няажа байна.

С. Балдуевай *фото.*

Мүнөөдэр дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэд[э]
түлөө мүрысөөн шатараар эхилхэнь

Ботвинник—Петрося[н]

— Би Михаил Ботвиннигай орондо һаа, чемпионой нэрэ зэргэ хамгаалхагүй һэм, — гэжэ намда үнинэй шатаршадай нэгэн хэлээ бэлэй.—Тэрэ дэлхэйн түрүү һууриин түлөө болодог шатарай мүрысөө 1935 онһоо хойшо ажаглан хаража, согсолжо ябаһан хүн. — Би иигэжэ һананаб, — гэжэ тэрэ саашань үргэлжэлүүлнэ.—Ухаатаараа бодожо үзэхэдэ, Тигран Петросян Ботвиннигһаа 18 наһа дүү, тиимэһээ Ботвинник нааданай 24 парти тэсэхэгүй ха...

Хойто үдэрынь түбэй шатаршадай клубта ороходоо баһал иимэ үгэнүүдые дууланан байнаб.

— Петросян шүүхэл ёһотой. Тэрэмнай гайхалтай бэрхэ, дүршэл ехэтэй, хүсэ шадалааршье баян автомат-шатаршан ха юм.

— Эндүүрнэт, — гэһэн харюу заримашуулынь хэлээд, — эрдэмэй доктор Ботвиннигта шатарай бүхы нөөсэ нюусань мэдээжэ. Стратегиин талаар энэмнай титан, хойшолуулагдаһан парти шүүмжэлжэ, хаража үзэхэдэнь, өөртэнь адли шатаршан үгы ха юм,—гэжэ тэндэ суглараашад хөөрэлдэнэ.

Сэхынь хэлэхэдэ, хэды хүн шатарта дуратайб, тэдыл һанамжа, дурадхалнууд! Энэньшье ойлгосотой. Шатарай бүхы ухаан бодолые ойлгожо тайлбарилха гээшэнь тиимэшье бэлэхэн хэрэг бэшэ. Шатар гээшэмнай эрдэм ухаанай онсо илгаатай искусство, спортын нэгэ зүйлынь болоно бааб даа. Энээниие һайнаар ойлгожо, саг соонь тон зүб ябадал хэхэ гээшэмнай баһал хатуухан.

Болохоёо байгаа нааданда ондо ондоо ухаан бодолтой шадамар бэрхэ, дүршэл ехэтэй гроссмейстернүүд уулзахань. Эдэ хоёрнай дэлхэйн шатаршадай үгэһэн һайн ухаан бодолые алишье талаһаань наринаар шэнжэлжэ, өөһэдтөө хэрэглэдэг совет шатаршадай һургуулиин түлөөлэгшэд болоно.

Ботвинниктай наадаха харюусалгатай мүрысөөндөө Тигран Петросян ямар тактика хэрэглэхэнь гээшэб? Дэлхэйн чемпион болохын тула 12,5 гү, али 13 очко абаха ёһотой. Шатараар наадалганда шүүхэ гээшэмнай нэгэн гээ һаа, хүнэй дабашагүй гүн бодолтой ябадалнуудые хэхэ, үгы һаа хилгааһан дээрэ тогтохо ушарнууд олон удаа үзэгдэдэг ааб даа?! Залуу шатаршамнай наадаяа ямараар эхилхээр бэеэ зэһээ гээшэб? Нэгэн гэбэл дүршэлтэй тренер-гроссмейстернүүдэй заабари хэрэглэхэ гү, али өөрөө шэнэ, һайн нааданай добтолго бэлдээ гү?

Совет шатаршадай һургуулиин эрхим шатаршан Ботвинник нааданай түгэсхэлдэ аймшагтай бэрхэ ябадалнуудые хэжэ, нүхэдөө тухашаруулдаг. Капабланка энээнииень эгээл һайн, гүнзэгы удхатай ябадал гэжэ тоолодог байгаа.

Ботвинник Петросян хоёр хоорондоо гурбан уулзалга үнгэргэхэдөө, гурбууландань тэнсэжэ һалаа һэн.

Мүнөө 33-тай Петросянай ажабайдалайнь арюун зам иимэ: тэрэ арба найматайдаа мастерай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн. Хорин гурбатайдаа гроссмейстер болоһон. 1959, 1961 онуудта хоёр удаа СССР-эй чемпионой алтан медальда хүртэһэн байна. Тиихэдэ 1960 ондо Лейпцигтэ болоһон шатарай 14-дэхи олимпиадада эгээл һайн амжалта туйлаһан байха. Энээнэй хажуугаар дэлхэйн чемпион[...]
үнгэргэгдэһэн [...]
1953 ондо таб[...]
бадахи — до[...]
гурбадахи, 196[...]
хүндэ шүүгд[...]
шан абаһан н[...]

Михаил Бо[...]
туршада гансаа[...]
һууриин түлө[...]
баадалсажа, 13[...]
байна. Тиихэ[...]
(12:12) тэнсэһ[...]
дэһэн байгаа. 1[...]
ловто, 1960 он[...]
шоо бэлэй. 195[...]
той, 1961 ондо [...]
абалгын наада[...]
винник хайшан [...]
Тэрэ нааданай [...]
нюургүй, гоё һ[...]
дые хэжэ байг[...]
гаа.

Болохоёо ба[...]
нюусань эндэ б[...]
бэрхэ гроссмей[...]
даан нааданай [...]
гү? Али наадана[...]
мүрысөөнэй таг [...]
практика гаража [...]
хараатай, гүнзэ[...]
шаая шүүхэ га[...]

* * *

Петросян [...]
наад[...]

Дэлхэйн [...]
ээлхын түл[...]
стернүүдэй [...]
мүрысөөнэй т[...]
данай жээрб[...]
лоо. Эндэ Тиг[...]
сагаанаар на[...]

Хилын саанаһаа

Югославо-Советскэ харилсаан амжалтатайгаар хүгжэжэ байна

БЕЛГРАД, мартын 21. (ТАСС). Югослави болон Советскэ Союз хоёрой хоорондохи харилсаан 1962 ондо ехэ һайнаар хүгжэжэ байгаа гэжэ Югославиин Гүйсэдхэлэй вечиин тоосоон соо хэлэгдэнэ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй 1962 оной сентябрьда Югослави айлшалжа ошолго хоёр социалис гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанай һайжаралгада туһалаа. 1962 оной декабрьда ФНРЮ-гэй президент И. Броз Титогой Советскэ Союз ошолго, Советскэ хүтэлбэрилэгшэдтэй хэһэн хөөрэлдөөниинь хани харилсаанаймнай хүгжэлгэдэ ехээр туһалаа, социалис оронуудтай Югославиин хани харилсаан һайжарба.

ХҮЛҺЭНЭЙХИД БЭЛЭДХЭЛ ХЭНЭ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 21. (ТАСС). «Тусхай бэлэдхэл хэхын тулада» 450 кубынхид США-гай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ оруулагдахаяа байна гэжэ Америкын армиин түлөөлэгшэ мэдүүлбэ. Тэдэнэр хадаа Плайя-Хирондо урагшагүй добтолго хэһэн хүнүүдэй зариманиинь болоно гэжэ ЮПИ агентство мэдээсэнэ.

Һаад ушаруулагдахагүй

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, мартын 21. (ТАСС). Кубатай эб нэгэдэлэй Латиин Америкын делегадуудта Бразилиин правительство һаад ушаруулангүй үнэмшэлгэ үгэхэ гэжэ конгрессые бэлдэхэ комитедэй түрүүлэгшэ генерал Луис Гонзага де Оливейра Лейте корреспондентнүүдтэ мэдүүлбэ.

Латиин Америкын оронуудай делегадуудта һаадгүйгөөр үнэмшэлгэ үгэхэбди гэжэ президент Гуларт мэдүүлбэ гээд Гонзага хэлэнэ.

„Фронтовой городой" полици броневигүүдтэй болохонь

БАРУУН БЕРЛИН, мартын 21. (ТАСС). Сэрэгэй ёһоор эмхидхэгдэһэн Баруун Берлинэй полици буу зэбсэг ехээр бэлдэнэ. Баруун Германиһаа броневигүүд эльгээгдэхэ болобо. Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор тэрэ шэнэ техникэнь ГДР-эй, Баруун Берлинэй хилэ дээрэ хорото аашануудые хэхэ зорилготой юм ха. «Хилэ дээрэ тулалдаанай болоо һаа, тэдэ броневигүүдынь хэрэглэгдэхэ» юм гэжэ «Шпандауэр Фолькс-блат» газетэ бэшэнэ.

Франциин империалистнуудые арадуудай сүүдтэ үгэхэ!

Франциин милитаристнуудай Сахарадахи полигон дээрэ ядерна бомбо тэһэлһэндэнь Африкын оронуудай зүгһөө тон ехээр дураа гуталган, буруушаалган болобо. Эб найрамдалда дуратай бүхы дэлхэйн олониитэ угаа ехээр зэбүүрхэжэ байна. Франциин атомщигууд Африкын арадуудые тэсэшэгүйгөөр үһэрижэ, Алжирай бэеэ даанги байдалые сэхэ эбдэжэ, уласхоорондын ёһо гуримые убайгүйгөөр доромжолжо байна. Ядерна зэбсэг хэрэглэхэһээ арсахые, тэрэниие үйлэдбэрилэн гаргахаяа болижо, мүнөө бии байһан энэ зэбсэгые үгы хэхые арадууд үнинһөө хойшо эрилтэ хэдэг. Шанга хиналтатай бүгэдэ ниитээрээ, гүйсэд дүүрэнээр буу зэбсэг хуряаха тухай Совет ороной оруулһан дурадхал арадуудай эрилтэдэ гүйсэд харюусана. Ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай хэлсээ баталаа һаа, буу зэбсэг хуряалгын түрүүшын ээлжээнэй хэрэг болохо байгаа. ООН-ой Генеральна Ассамблейн 16 сесси хадаа Африкые атомгүй зоно гэжэ соносхоһон байна. Тиихэдэ 17-дохи сессинь — ядерна зэбсэгые туршахаяа болихо, 1963 оной январиин 1-һээ эдэ туршалгануудые огтолон болюулха гэһэн эрилтэ табиһан юм.

Франциин империалистнуудай энэ гэмтэ ябадал уласхоорондын ёһо гуримые, ООН-ой Устав эбдэһэн ябадал болоно. Генеральна Ассамблейн уряалые доромжолһон, Алжирай бэеэ даанги байдалые ехээр дайраһан байна. Сахарада ядерна тэһэрэлгэ хэһэн ушар хадаа бэеэ даанги гүрэндэ добтолго хэһэн, бүхы дэлхэйдэ аюул тохёолдуулһан хара муухай ааша болоно. Франциин колонизаторнуудай гэмтэ ябадал эрид буруушаагдаха ёһотой. Нэгэдэмэл Нацинууд энэ асуудал тушаа эрид үгэеэ хэлэхэ байха.

Эб найрамдалда эсэргүү ябуулга хэгшэдые, уласхоорондын түгшүүритэ байдалые һулаalруулха хэрэгые тоодоггүйшүүлые дэлхэйн арадууд хэзээдэшье хүлисэхэгүй.

Франциин милитаристнууд болон колонизаторнуудые арадуудай сүүдтэ үгэхэ ёһотой!

Ф. И. Кожевников, уласхоорондын хуули ёһоной профессор, 9-дэхи ба 10-дахи Пагуошско конференцидэ хабаадагша. Москва, мартын 21. (ТАСС).

Партийна биледүүд барюулагдана

ГАВАНА, мартын 21. ТАСС-ай корреспондент М. Бузивский иигэжэ мэдээсэнэ:

Һаяхан Гавана хотын ойро шадархи Ранчо-Бодерос гэжэ хүдэлмэришэдэй тосхондо социалис революциин нэгэдэмэл партиин нютагай организацинуудай гэшүүдтэ партийна биледүүд баяр ёһололой оршон байдалда барюулагдаба. Энэ партийна биледүүдые барюулалгын ёһололдо ОРО-гой национальна хүтэлбэриин гэшүүн нүхэр Блас Рока үгэ хэлэбэ.

Манай парти хадаа зүб шэглэл баримталдаг, хүтэлбэриие хангадаг организаци гээшэ, манай вождьнууд — Маркс, Энгельс, Ленинэй һургаалда этигэдэг хүнүүдые нэгэдүүлһэн организаци гээшэ гэжэ Блас Рока хэлэбэ.

Партийна билет абалга — партиин гэшүүн бүхэндэ хүндэтэ хэрэг болоно. Партиин билет хадаа революциие, партиие, социализмые хамгаалха хэрэгтэ эсэс хүрэтэрөө хатуу шанга байхые уялгална. Ажалдаа жэшээ харуулжа, революционно журам сахихые, партиин нэгэдэлые хүндэлхые уялгална.

Кубын арад шэнэ общество, социализм байгуулжа байна гэжэ Блас Рока хэлэбэ. Империалистнууд манай революциие усадхаха гэжэ оролдолго гаргаһан байгаашье һаа, мүнөө хүрэтэр амжалта туйлаагүй, манай революциие хэзээдэшье даража шадахагүй. Океан далайнуудай саанаһаа, хэдэн мянган километр холо газарһаа дэлхэйн арадууд, Советскэ Союзай болон бусад социалис оронуудай арадууд гараа һарбайн туһалжа байна.

Монгол орондо

Монголой Арадай Республикада медицинскэ туһаламжа жэл бүри һайжаржа байдаг. Мүнөө үедэ ороной бүхы аймагуудта больницанууд, рентгеновскэ кабинедүүд, диспансернүүд болон бусад медицинскэ эмхи зургаанууд бии болонхой.

Аймаг бүхэндэ хэдэн арбаад врачнууд, фельдшернүүд ажалладаг.

Йеменэй Арабуудай Республика. Ходейда городтохи больница. Эндэ элдэб мэргэжэлэй арбан совет врачнууд хүдэлнэ. Тэдэнэр хүн зоной дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Совет эмшэдтэ эндэхи зон дуратайгаар аргалуулдаг. ТАСС-ай фотохронико.

КОСТА-РИК[...]
БО[...]

САН-ХОСЕ, [...] (ТАСС). Буу [...]
болон эб найр[...]
тэмсэлэй наци[...]
дэй эмхидхэһ[...]
хабаадалгата[...]
болобо. Цент[...]
кын гүрэнүүдэ[...]
дэй зүблөөн [...]
шиидхэбэринү[...]
дай шиидхэбэ[...]
Кубын революц[...]
шадахагүй» [...]
дээрэ үгэ хэл[...]
кын парламен[...]
льо Сунъоль [...]
байна.

Тус митинг[...]
Центральна [...]
нуудай прези[...]
бада эсэргүү [...]
хэл хэхээ, [...]
нуудта сэрэг[...]
байгуулхаяа [...]
эрилтэ табиба.

Дуйсбургда [...] жагса[...]

БЕРЛИН, [...] (ТАСС). Бар[...]
Дуйсбург гор[...]
гаад ажалшад[...]
саал хэжэ, Ба[...]
Бундестагай [...]
дые гаргаһые[...]
Аденауэрэй [...]
арадта эсэргү[...]
абажа байһы[...]
һан плакаду[...]
ябаба.

АДН агентст[...]
ёһоор, энэ [...]
Бонной онсо [...]
гэй хүн зондо [...]
листовконууд [...]
байна.

Заһ[...]

Манай газеты[...]
мерой хоёрдохи [...]
логдоһон «Ажах[...]
мэдүүлнэ» гэһэн [...]
колонкын 3-дахи [...]
һаха уялга» г[...]
гүйгдана.

Р[...]
Ц. Ц. [...]

Манай адрес, телеф[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ле[...]
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. ре[...]
ответ. секретаря — 27-37, отделов: партийной жи[...]
— 24-74, сельского хозяйства — 47-59, советско[...]
и культуры, литературы и искусства — 34-05, п[...]
транспорта, информации — 35-14, писем и рабсе[...]
отдел переводов и корректорская — 35-95, бух[...]
Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министер[...]
Бурятской АССР.

Н00381. За[...]